

ÅRSREDOVISNING 2020

för Hörselskadades Riksförbund (HRF)

Hörselskadades Riksförbund
org nr 802004-4510 • www.hrf.se

Tack!

Ett varmt tack till alla HRFs medlemmar, för ert viktiga och inspirerande engagemang under 2020!

Ett särskilt tack till alla HRFs förtroendevalda för ovärderliga insatser under året. Inte minst tack till förbundsmötet, för givande dialog och stöd till förbundsstyrelsen.

Jag vill rikta ett stort tack även till alla våra givare runt om i landet, som med små och stora gåvor stödjer HRF och gör vårt viktiga arbete för hörselskadade möjligt.

Tack också till våra olika samarbetspartners inom funktionshinderrörelsen och i andra intresseorganisationer, såväl i Sverige som i andra delar av världen.

Till sist, tack till HRFs personal för era engagerade arbetsinsatser under verksamhetsåret 2020.

Mattias Lundekvam
förbundsordförande, Hörselskadades Riksförbund (HRF)

Innehåll

Verksamhetsberättelse	4
Förvaltningsberättelse	34
Resultat och balansräkning	47
Noter	56

Verksamhetsberättelse

Verksamhetsberättelsen på de följande sidorna utgår från HRFs handlingsprogram för 2017–2020, som beslutades av kongressen 2016. De första avsnittens namn motsvarar rubrikerna i handlingsprogrammet. Därefter beskrivs övrig stadgebunden och reguljär verksamhet.

A. Stark, synlig, hörselsmart

A.1 Att stärka hörselskadade så att fler kan, vill och vågar ta tillvara sina möjligheter och rättigheter

Sprida information om Hörsellinjen

Hörsellinjen, HRFs rådgivningstjänst, fick under 2020 en central roll i HRFs arbete med att sprida information och råd om att skapa hörselsmart kommunikation i coronatider (se nästa avsnitt).

Via annonser, redaktionell media, sociala medier, hörselvården, 1177 och myndigheter som Socialstyrelsen spreds information om hörsellinjen.se, där HRF samlat tips och råd, samt vår personliga rådgivning via telefon och e-post.

En planerad marknadsföringssatsning med informationsmaterial till olika vårdmottagningar sköts på framtiden till följd av coronapandemin. I stället utökades annonseringen om Hörsellinjen i olika pensionärstidningar, för att nå fler äldre hörselskadade och bryta oönskad och hälsofarlig isolering.

Föredrag med hörselsmart upplysning

Under 2020 höll förbundet några externa föredrag om tillgänglighet och delaktighet. På grund av coronapandemin genomfördes de i form av videomöten. Ett föredrag om att ordna hörselsmarta möten riktade sig till anställda hos Ideell Arena. Föredraget ”Handfasta råd för hörselsmart gemenskap”, hölls för funktionärer från de tre stora pensionärsorganisationerna PRO, SKPF och SPF Seniorerna, inom ramen för deras projekt ”Inte ensam”.

Pröva diskrimineringslagen

HRF överklagade den friande tingsrättsdomen mot konferensanläggningen 7A till såväl Hovrätten som till Högsta Domstolen. Men trots att det gäller ett domstolsbeslut med en rättslig grund som inte tidigare prövats, och därför enligt HRF borde ha ansetts som ett prejudicerande fall, nekades HRF prövningstillstånd i båda instanserna. På vilka grunder detta skett förblir oklart eftersom varken Hovrätt eller Högsta Domstolen motiverat skälen bakom sina beslut.

De stora förändringar i arbetsformer och de nya arbetsuppgifter som pandemin inneburit har föranlett HRF att inte aktivt tagit sig an med nya rättsfall. Under det gångna året har emellertid tid och kraft lagts på en skriftlig dokumentation av det rättsfall som drevs mot konferensanläggningen 7A. Som underlag för dokumentationen har också djupintervjuer genomförts med den advokat och det juridiska ombud som företrätt HRF i detta arbete.

Med utgångspunkt i den dokumentation som sammanställts har ett principbeslut fattats att även fortsättningsvis hålla dörren öppen för att i någon form rättsligt pröva vad Diskrimineringslagens skrivningar om bristande tillgänglighet kan innebära för hörselskadade.

A.2 Att öka hörselskadekunskapen och väcka opinion för ett hörselsmart samhälle

Hörselveckan 2020

Hörselveckan 2020 ägde rum den 12–18 oktober. Hörselskadades Dag inföll den 17 oktober.

HRF Talks

Hörselveckan brukar vara ett utmärkt tillfälle för föreningar och distrikt att anordna aktiviteter, värva medlemmar, erbjuda hörseltester samt synliggöra HRF och hörselskadade på olika sätt.

Men under coronaåret 2020 var det inte möjligt att skapa lokala mötesplatser på samma sätt som tidigare. Förbundet valde därför att bjuda in hela HRF-Sverige till en gemensam, webbsänd aktivitet under Hörselveckan, den 12–18 oktober: ”HRF Talks”.

”HRF Talks” var en serie av sju filmade, textade föredrag, med både forskare och ”vanliga” hörselskadade, syftade till att ge medlemmar och andra intresserade kunskap, inspiration och hörselsmarta idéer. Ämnena som togs upp var bland annat tinnitus, arbetsliv, cochleaimplantat, Menières sjukdom, hörapparater, identitet och hörselsmarta råd.

Varje dag under Hörselveckan var det premiär för ett föredrag på 15–30 minuter på HRFs Facebook-sida. Dessa publicerades sedan även på Youtube och HRF.se. En av dagarna webbsändes dessutom utdelningen av Stora Hörselpriset till professor Jerker Rönnberg.

Tre av de medverkande i ”HRF Talks” var forskare: Gerhard Andersson, professor i klinisk psykologi vid Linköpings universitet, talade om ”Tinnitus – är det alltid ett problem?”. Sarah Granberg, leg. audionom och universitetslektor vid Örebro Universitet, talade om ”Ett hållbart arbetsliv” och hörselskadades ’friskfaktorer’. Och Jerker Rönnberg, professor emeritus vid Linköpings universitet och mottagare av Stora Hörselpriset 2020, höll Hörselprisföredraget: ”Vi hör med öronen, men lyssnar med hjärnan”.

De fyra andra föreläsarna var hörselskadade med olika professionella och privata perspektiv på att ha en hörselskada: Elisabeth Bargel, CI-användare och chef, berättade i ”Min väg till samtalet” om sin hörselresa till delaktighet, det goda samtalet och hörselsmart digitalisering i arbetslivet. Per Grankvist, journalist och författare, ställde den provocerande frågan ”Är det omanligt med hörapparater?” och reflekterade kring attityder till ljud och hörselskador. Idde Schultz, sångerska och lärare, berättade i ”När världen välte” om hur Menières sjukdom satte stopp för musikkarriären – och hur hon hittade fotfästet i ett nytt, hörselsmart liv. Och Ida Bäckström, CI-användare, yogalärare och författare berättade om hur hon blev plötsligt döv, men fann livsglädjen på en bergstopp i Himalaya: ”Att förlora hörseln – och hitta sig själv”.

”HRF Talks” uppmärksammades framför allt genom HRFs olika nyhetsbrev, annonser och artiklar i Auris samt annonsering och inlägg i sociala medier.

Gensvaret var mycket positivt. Antalet personer som såg premiärerna på Facebook växlade mellan 500 och 50 personer de olika dagarna. Men många har tittat i efterhand; ”HRF Talks” hade vid årsskiftet nästan 3 000 visningar på Youtube och 4 000 lite längre visningar på Facebook.

Efter Hörselveckan gick förbundet ut till föreningar och distrikt med tips om hur de kunde använda ”HRF Talks” i sin verksamhet – till exempel att se ett föredrag och därefter diskutera den fråga som togs upp. En enkel handledning lades upp på intranätet, HörNet.

Lokala aktiviteter

Endast enstaka föreningar anordnade aktiviteter i samband med Hörselveckan. Några föreningar satte upp informationsbord utomhus och några samlades i en rymlig lokal för en gemensam visning av ett föredrag ur ”HRF Talks”.

Inför Hörselveckan gick förbundet ut till HRFs föreningar och distrikt med tips om hur de kunde vara aktiva på ett tryggt och smittsäkert sätt. Ett sådant tips var att synas i sociala medier. Förbundet tog fram banners om Hörseltestaren och Hörselveckan/HRFTalks att dela på Facebook, Instagram och andra sociala kanaler.

Ett annat tips var att uppmärksamma HRF och hörselskadade i lokala medier. En del nappade på detta och under veckan publicerades några insändare och artiklar i bland annat Värmland, Enköping, Borlänge och Ulricehamn.

Intressepolitisk bevakning

Förbundet bevakar ständigt olika intressepolitiska frågor som har betydelse för HRFs påverkansarbete för ett hörselsmart samhälle. Vi samlar in ny kunskap och tar del av material från olika utredningar, departement och myndigheter, forskningsrapporter, avhandlingar, statistik med mera. Vi deltar i myndigheters samråd. Vi bevakar även samhällsutvecklingen, med särskilt fokus på de frågor som prioriteras i HRFs handlingsprogram.

Den pandemi som coronaviruset utlöste fick djupgående konsekvenser för möjligheterna att driva intressepolitiskt arbete i hörselfrågor. Politiker och myndighetspersoner blev helt upptagna med frågor relaterade till pandemin och möjligheterna att i media få utrymme för andra frågor begränsades också mycket kraftigt. Även HRF ställde om i vårt påverkansarbete och nya frågor prioriterades som bland annat tillgänglig krisinformation och vård på hörselskadades villkor.

Statistik om hörselskadade

HRF har samlat in statistik och fakta om hörselskadade och hörselskadades villkor bland annat genom insamling av statistik från alla regioner angående hörapparatutprovning samt statistik från Statistiska Centralbyrån (SCB) om bland annat antal och andel hörselskadade i landet.

Statistiken har bearbetats, analyserats och därefter presenterats för HRF:s distriktsrepresentanter, SRAT Audionomerna och regionernas hörselvårdschefer.

Undersökning om hörselskadades situation i coronatider

I juni genomförde HRF en undersökning i samarbete med Novus Opinion, för att få en bild av hur hörselskadade upplever sin situation under coronapandemin (se även F.1). Undersökningen bestod av två webbenkäter som besvarades av personer med hörselnedsättning, dels drygt 2 500 HRF-medlemmar, dels knappt 1 200 som inte var medlemmar.

Undersökningen visade att coronapandemin har haft en negativ effekt på hörselskadades möjligheter att kommunicera med andra. Avstånd, plexiglas, munskydd, social isolering med mera innebar ökade praktiska kommunikationsproblem i vardagen, vilket gjorde att ungefär varannan hörselskadad upplevde mindre delaktighet och sämre livskvalitet. Utanförskapet ökade, konstaterade HRF.

Men det fanns också positiva signaler. En del hörselskadade tyckte att distansarbete var positivt, med bättre ljudmiljö samt lättare att höra och vara delaktiga i möten (se även E.1).

Undersökningen visade tydliga skillnader mellan HRF-medlemmar och icke medlemmar när det gäller kunskapen om SMS 112. Varannan icke medlem känner inte ens till att sms-möjligheten fanns. Ungefär två av tre medlemmar vet att det går att registrera sig för SMS 112.

Stöd till forskning och utveckling

HRF stödde hörselforskningen precis som tidigare år via vår egen forskningsfond, Hörsel-forskningsfonden. Fyra forskningsprojekt fick dela på 1,2 miljoner kronor i forskningsanslag. Projekten handlade om tidig upptäckt av hörselnedsättning hos barn, om hörselsituationen på äldreboenden, om ljudkänslighet och ljudtrötthet bland personal i kvinnodominerande yrken och om hörselskadades förmåga att koda ljudsignal beroende på ålder.

Stora Hörselpriset delades ut för fjärde gången sedan 2008 av Hörselforskningsfonden. Priset på 100 000 kr och ett inbundet diplom gick 2020 till Jerker Rönnerberg, professor emeritus i psykologi vid Linköpings universitet. Motiveringen till priset löd:

”För hans mångåriga forskargärning som har öppnat dörrar till en helt ny och djupare förståelse av hjärnans och kognitionens betydelse för hur vi hör, hur vi lyssnar och hur vi kommunicerar. Han är en upptäcktsresande i hjärnans labyrinter, med en tvärvetenskapligt klar blick på hörselskadades villkor, behov och möjligheter.”

Prisutdelningen som var avsedd att ske i samband med HRFs kongress, som blev framskjuten på grund av pandemin, delades ut under hösten av Hörselforskningsfondens ordförande Mattias Lundekvam. Prisutdelningen sändes digitalt under Hörselveckan där pristagaren också höll sitt prisföredrag i ett HRF Talk.

HRF backade upp och deltog i en referensgrupp till ett Vinnovafinansierat utvecklingsprojekt från RISE, Research Institute of Sweden. Syftet med projektet var att studera visuella, optiska och ergonomiska förutsättningar för ett tal-till-text-system som genom Augmented Reality (AR)-teknik presenterar text för personer med nedsatt hörsel. Tanken var att presentera texten i ett par smarta glasögon. Projektet kommer att slutredovisas i början på 2021.

Arvsfondsprojekt: Hörselsmart upplysning

Ett planerat projekt för att sprida kunskap om hörselskadades behov sköts upp till 2021, som följd av ändrade prioriteringar.

B. Hörselvård och folkhälsa

B.1 Att fler hörselskadade ska få hörselrehabilitering utifrån behov

Statistikunderlag

HRF har under året samlat in statistik om hörselvård, hörapparatutprovningar och hörselskadade som underlag för HRFs intressepolitiska arbete. Kartläggning av hörselvårdsavgifter 2020 och uppdatering av regler för hörselvård i de olika regionerna har genomförts och publicerats.

Referensgrupp om Menières sjukdom

En referensgrupp om Menières sjukdom har fortsatt arbeta under året för att på olika sätt uppmärksamma frågan inom vården och sjukförsäkringen. Gruppen planerade att ansöka om statsbidraget ”organisationer som bidrar till en mer patientcentrerad vård för patientgruppen personer med sällsynta diagnoser” hos Socialstyrelsen våren 2020. Pengarna skulle finansiera en nätverksträff med inbjudna föreläsare. Men coronapandemin kom emellan och ingen ansökan skickades in våren 2020. Efter diskussioner inom Menière-gruppen beslutades det att inte genomföra en träff hösten 2020 på grund av det osäkra läget.

Kunskapsunderlag för att påverka CI-vården

På uppdrag från kongressen 2016 genomförde HRF en kartläggning av CI-vården i Sverige under föregående år. Resultatet av kartläggningen resulterade i ett kunskapsunderlag för att påverka CI-vården, som spreds till distrikten. HRFs förbundsstyrelse antog fem punkter för mer och bättre CI-vård, som finns med i det nya kunskapsunderlaget. Där angavs att HRF anser:

- att CI-vården ska vara jämlik i hela landet.
- att fler ska få utvidgad hörselrehabilitering.
- att alla som kan ha nytta av CI ska få erbjudande om CI-utredning.
- att medicinska riktlinjer, inte regionernas ekonomiska förutsättningar, ska styra möjligheten att få CI med efterföljande rehabilitering och regelbundna processorbyten.
- att erbjudande om två CI ska vara standard även för vuxna och att hörselvården ska motivera undantag när bara ett CI erbjuds.

Referensgrupp om CI

Vi har arbetat med kompetensutveckling av referensgruppen under pandemin. En ännu inte publicerad studie från Macquarie University i Australien med delvis svenska data, har visat att det är kostnadseffektivt att behandla med cochlea implantat. Under året har vi haft tre tillfällen då tillverkaren Cochlear presenterat studien för referensgruppen, delar av förbundsstyrelsen och delar av kansliet. Som ringar på vattnet har resultaten använts för politisk påverkan i Västra Götalandsregionen.

Referensgruppen har varit bollplank i planeringen av en nätverksträff för personer med CI som planerades till oktober månad. På grund av coronapandemin blev nätverksträffen framskjuten till 2021.

Vårdförlopp för personer med grav hörselnedsättning

Sveriges kommuner och regioner, SKR, arbete med kunskapsstyrning av vården tillsatte under året en nationell arbetsgrupp som hade till uppgift att utforma ett vårdförlopp för personer med grav hörselnedsättning. Syftet med sammanhållna personcentrerade vårdförlopp är att öka jämlikheten, effektiviteten och kvaliteten i vården. Tanken är att regionerna ska komma överens om att anta riktlinjer för vårdförloppen och arbeta mer jämlikt över hela landet. HRF deltog aktivt i arbetsgruppen som kommer att presentera sitt arbete under 2021.

B.2 Att hörselvården ska vara likvärdig, offentligt finansierad och av hög kvalitet i hela landet

Oseriös hörapparatförsäljning och vilseledande information

HRF har uppmärksammat Socialstyrelsen på behovet av lagstiftning som slår fast att endast en legitimerad audionom eller annan behörig vårdpersonal får prova ut hörapparater samt verka för tydliga regleringar av vad som får kallas hörapparater.

HRF har tagit fram statistik, fakta och för att underlätta påverkansarbete mot vilseledande information och oseriös hörapparatförsäljning. I Region Skåne och Region Stockholm, regioner med fritt val-system, är det tydligt att de privata klinikerna erbjuder patienterna att köpa hörapparater ur det egna sortimentet istället för att erbjuda hörapparater ur regionernas upphandlade sortiment. 2019 var det 94 procent av de som provar ut hörapparater i Stockholm som ett privat köp, dvs utanför det upphandlade sortimentet.

HRF har löpande kontakter med hörselvården för att påtala vilseledande och direkt felaktig information som förekommer främst i Region Stockholm. Ibland går det snabbt från HRFs ifrågasättande till att regionen agerar och påtalar bristerna direkt till kliniken. Det skedde när det gäller Eartech:s erbjudande om hörseltester online.

Jämlika patientavgifter och vård inom rimlig tid

Under april-maj genomförde förbundet en enkätundersökning bland HRFs distrikt för att få en bild av situationen inom hörselvården utifrån pågående coronapandemi.

Drop-in mottagningar stängdes i de flesta regioner. Hörapparatservice och justeringar hänvisades till bokade tider.

Hörselvården var starkt påverkad av coronapandemin under det akuta skedet under mars–juni. Patienter som tillhör riskgrupp 70+ uppmanades att undvika besök till hörselvården i största möjliga mån och kallelser sköts upp till hösten. Om besöket bedömdes vara akut avgjordes på vissa ställen av en läkare, på vissa av patienten själv. Drop-in mottagningar stängdes i de flesta regioner. Hörapparatservice och justeringar hänvisades till bokade tider eller att möjligheten att skicka in hörapparaterna för service. Många hörselskadade valde själva att avstå från sitt besök till hörselvården och i flera regioner kallades inte personer över 70 år och i riskgrupper. Det gjorde å andra sidan att i vissa regioner var det lättare att få tider för patienter utanför riskgrupperna. Medan det på andra håll var svårt att få besökstid även för personer som inte är i riskgrupp på grund av att det var ansträngt med höga sjuktal i personalgruppen och/eller att personal flyttats till covidenheter/akut/infektion.

Under hösten kunde vi konstatera att hörselvården hade hunnit anpassa sig till det rådande läget med ökat smittskydd vid besök. Återigen gick kallelser ut även till personer som är 70+ och riskgrupper. Men pandemin har ökat på köerna inom hörselvården och på flera ställen i landet är det nu lång väntetid.

Oavsett krisen fortsatte HRF att arbeta med att påverka hörselvården för att åstadkomma jämlika patientavgifter och vård inom rimlig tid. Bland annat togs frågor om avgiftssystem som undergräver hörselskadades lagstadgade rätt till vård, upp med socialminister Lena Hallengren i funktionshinderdelegationen.

En kartläggning av hörselvårdsavgifter 2020 och uppdatering av regler för hörselvård i de olika regionerna har genomförts och publicerats.

Regional påverkan och dialog

Tillsammans med distrikten följer vi utvecklingen av hörselvårdsfrågorna i olika regioner och driver krav på bland annat jämlika vårdavgifter och rimliga väntetider.

Förbundet har stöttat distrikten i deras viktiga arbete med hörselvårdsfrågorna med faktaunderlag skrivelser till regionpolitiker och uppvaktningar med störst insatser inom regionerna Örebro och Kronoberg. Vi genomförde också ett årligt hörselvårdsseminarium med distriktsrepresentanter, som arrangerades via zoom i december (se F.3).

Abonnemangsavgift i Örebro

Region Örebro Län beslutade att införa en abonnemangsavgift på hörapparater vid årsskiftet. Följden blev att många betalar sina hörapparater flera gånger om. En medlem i HRF överklagade beslutet till förvaltningsrätten med stöd av HRF. Förvaltningsrätten avlog överklagandet i en vag dom där domstolen undviker att ta egentlig ställning i sakfrågorna. HRF bistod då medlemmen i överklagan till kammarrätten och beslut om prövningstillstånd väntas under nästa år.

Dessutom fakturerade regionen för äldre hjälpmedel, dvs hjälpmedel som utlämnades före beslutet trädde i kraft den 1 januari 2020. Många ifrågasatte om det verkligen är lagligt av regionen att fakturera patienter som har fått sina hjälpmedel under helt andra förutsättningar, det vill säga under ett annat avtal och flera medlemmar vände sig till HRF. För att ge hörselskadade i Örebro stöd i detta tog HRF fram information om hur det går till att bestrida fakturorna som skickats ut via HRF Nytt och finns på HRFs webb.

Höjd avgift i Kronoberg

Hösten 2019 stoppades en kraftig höjning av egenavgiften för hörapparat efter stora insatser från HRF distriktet. Distriktet har under lång tid varnat politikerna för att höga avgifter ökar risken för social isolering och utanförskap – vilket i sin tur kan leda till högre kostnader även för regionen. Regionen backade när de insåg att den föreslagna avgiften var högre än inköpspriset per hörapparat. Men i juni fattade regionen beslut om höjd egenavgift för hörapparat från 350 kronor till 950 kronor vilket motsvarar en höjning med 272 %. HRF Kronoberg överklagade beslutet om den drastiska höjningen av avgiften till Förvaltningsrätten i Växjö.

Etiskt råd kritiserade Fritt val

I februari meddelade Etiska rådet i Region Skåne att de tar avstånd från systemet med hörselcheckar i Skåne. De uppmanade samtidigt regionen att tills vidare upphöra med så kallad "medfinansiering av hörapparater", i avsaknad av "en etisk, juridisk, hälsoekonomisk och medicinsk bedömning" av systemet.

Etiska rådets ställningstagande kom efter att HRF under hösten 2019 väckt opinion för ett avskaffande av Fritt val-systemet i Skåne. I ett pressmeddelande kallade HRF rådets uttalande "en synnerligen skarp markering, som måste tas på största allvar".

Kompetenscentrum Hörsel

Forskningsinstitutet Hörselbron AB inledde ett initiativ som syftar till att starta upp ett kompetenscentrum inom Hörselbrons verksamhet. Syftet med Kompetenscentrum Hörsel är att samla olika intressenter inom hörselområdet i Sverige för att generera ny kunskap inom området. HRF deltog under året i ett par arbetsgrupper kopplade till utvecklingsplanerna. Arbetet med att samla intressenter, bland forskare, intresseorganisationer, företag, yrkesorganisationer inom hörselområdet med flera fortsätter under 2021.

B.3 Att öka hörselskadekompetensen inom vård och omsorg för äldre

Vård och omsorg i en pandemi

Coronapandemin blottade stora brister i vården och omsorgen – inte minst bristen på tillgänglighet och hörselsmart kompetens. Äldre hörselskadade utsattes för risker när de kom in till sjukhus, ibland utan hörapparater, och inte kunnat kommunicera med vårdpersonal med munskydd och masker.

Förbundet förde en löpande dialog med berörda myndigheter om de åtgärder som behövde tas med anledning av pandemin. Krav ställdes på att hänsyn ska tas till hörselskadades behov vid användning av bland annat plexiglas och munskydd. Frågan är mycket aktuell och berör både besök och samtal inom vård och omsorg men även i mer vardagliga situationer som vid besök i affärer eller andra offentliga platser.

Under senvåren, när det blev möjligt med utomhusbesök på äldreboenden, visade det sig att kommunikationen ofta fungerade dåligt. HRF tog då fram webbsidan "Råd till äldreboenden om hörselsmarta besök i coronatider". Socialstyrelsen hänvisade senare till denna sida.

I juli hjälpte vi Socialstyrelsen ta fram och utveckla en animerad film med tips om hörselsmart kommunikation i coronatider, riktad till äldreboenden. Filmen spreds i olika sociala medier och hänvisade bland annat till HRF.

Fler hörselinstruktörer i kommunerna

Äldre hörselskadade får alldeles för lite stöd i dag, bland annat saknas hörselinstruktörer i många kommuner. Därför har HRF, både på riksplplanet och i lokala föreningar, arbetat för att påverka kommuner att inrätta och behålla hörselinstruktörstjänster. Förbundet bistod med stöd, information och underlag för att föreningar och distrikt skulle kunna agera mot kommunala beslut av nedlagda tjänster eller för att inrätta nya tjänster. Då den tidigare folkhögskoleutbildningen för syn-och hörselinstruktörer lagts ner har förbundet, i samverkan med Synskadades Riksförbund, tagit initiativ till att starta en utbildning i egen regi för att säkerställa fortsatt tillgång till syn- och hörselinstruktörskompetens. HRF kommer därför att arrangera en kurs i hörselkunskap under 2021 och planering inför kursen har pågått under året.

B.4 Att verka för fler hörselkontroller

Upplys om vikten av att testa hörseln

Under 2020 genomfördes ungefär 40 000 hörseltester på www.horseltestaren.se. Det innebär att omkring 650 000 personer har testat hörseln med HRFs digitala gör-det-själv-test sedan det lanserades 2009.

Hörseltestaren är ett vetenskapligt validerat tal-i-brus-test utvecklat av Forskningsinstitutet Hörselbron, på uppdrag av HRF. Genom testet sänker HRF tröskeln för att kontrollera sin hörsel och att söka tidig hjälp hos hörselvården. Vi sprider också kunskap om vikten av att testa hörseln regelbundet samt hänvisar till HRFs Hörsellinjen för rådgivning.

C. Delaktighet och trygghet

C.1 Att öka kunskapen i samhället om hörselskadades behov av och rätt till tillgänglighet

God tillgänglighet har avgörande betydelse för hörselskadades möjligheter att vara delaktiga, jämlika och trygga. HRF har under året spridit kunskap om tillgänglighet genom HRFs olika kommunikationskanaler, inte minst kunskapswebben horsellinjen.se.

Tillgänglig kommunikation i coronatider

Väl fungerande kommunikation är helt centralt när en pandemi sveper över världen. Under året såg vi krisinformation, presskonferenser och ett intensivt nyhetsflöde utan dess like. Men Coronapandemin blottade också stora och allvarliga tillgänglighetsbrister i det svenska samhället.

För en trygg och hörselsmart kommunikation under pandemin har HRF drivit ett intensivt påverkansarbete, spridit tips och råd samt haft täta kontakter med flera myndigheter och aktörer, bland annat 1177 Vårdguiden, Folkhälsomyndigheten, Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB), SOS Alarm och Socialstyrelsen i syfte att sprida kunskap och driva opinion för att hörselskadades behov ska tillgodoses under Coronapandemin.

Förbundet framförde krav på att det ska vara möjligt att kontakta sjukvårdsupplysningen 1177 och det nationella informationsnumret 113 13 via chatt och sms. Vi ifrågasatte att det krävs förregistrering för att kunna sms:a till nödnumret 112 och uppmanade SOS Alarm att ta bort detta då det är en farlig och onödig tröskel.

HRF förde samtal med både ansvariga myndigheter och public service-företagen om att krisinformation och samhällsviktiga nyheter måste vara textade. Efter krav från HRF började Folkhälsomyndigheten direkttexta (skrivtolka) sina presskonferenser på webben. De textas även i SVT, som direkttextar alla sina extrasändningar.

HRF har också med anledning av pandemin arbetat specifikt med tillgänglighetsfrågor som specifikt rör vård- och omsorg. En prioriterad fråga har varit att driva opinionsarbete för att hänsyn ska tas till hörselskadades behov vid användning av bland annat plexiglas, munskydd och visir. Frågan har varit högaktuell både vid besök och samtal inom vård och omsorg, men även i mer vardagliga situationer som vid besök i affärer eller på andra offentliga platser.

I samband med den allmänna debatten gällande krav på munskydd på offentliga platser för att minska smittspridning har HRF haft en löpande dialog med Folkhälsomyndigheten i frågan för att eventuella beslut om insatser att minska smittspridningen i samhället i stort samtidigt måste beakta hörselskadades möjligheter till tillgänglig kommunikation. HRF har även haft dialog med SOS Alarm angående vårt krav om att det inte ska behövas förregistrering för att kunna ta kontakt via 112-appen när en akut situation uppstår.

Hörselsmarta tips och råd i coronatider

Under våren utvecklade HRF våra webbplatser med råd om hörselsmart kommunikation i coronatider. Det handlade bland annat om olika kommunikationsråd till enskilda, för att kunna hålla kontakten med nära och kära vid social distansering.

I samband med detta tog förbundet fram webbsidan "Hörselsmarta distansmöten", med råd om genomförande, utrustning, tolkning och med mera vid chatt- och videomöten. Där fanns även praktiska guider för olika mötesplattformar. HRF-aktiva erbjöds även support, för att komma igång med distansmöten.

Under mars-april, då antalet covidsjuka ökade snabbt och allt fler mötte vårdpersonal med munskydd, utvecklades HRFs råd om kommunikationslösningar vid vårdssituationer. Vi lyfte även fram HRFs information om vikten av att registrera sig för SMS 112.

C.2 Att uppnå ökad tillgänglighet i alla audiovisuella medier genom mer textning och bättre hörbarhet

Ändring av yttrandefrihetsgrundlagen öppnar för mer textning

Hösten 2018 beslutade riksdagen om en grundlagsändring som innebär att det går att lagstifta om krav på tillgänglighet både i tv och på webben. Beslutet innebär en stor och viktig framgång för HRF, som under lång tid har arbetat för att det ska bli möjligt att lagstifta om textning av de program, filmer och tv-sändningar som erbjuds via webben. Hösten 2020 vann HRF ytterligare en framgång i arbetet för mer textning när 2018 års tryck- och yttrandefrihetskommitté lade fram sitt

slutbetänkande. Helt enligt HRFs krav föreslogs en teknikneutral vidaresändningsplikt av textningen som omfattar hela kedjan från programföretag till publik. Dessutom hade utredningen även lyssnat på HRFs krav på en ändring i yttrandefrihetsgrundlagen som möjliggör för regeringen att ställa krav på Sveriges Radio att tillhandahålla textning/transkribering av deras sändningar på sin webbplats.

HRF kräver efterlevnad av Webbtillgänglighetslagen

Kommuners bristande respekt för lagkraven har uppmärksammats i media, inte minst när det gäller textning av webbsändningar från kommunfullmäktige. HRF har vid flera tillfällen kritiserat detta.

Ökade lagkrav om textning på webben

HRF har arbetat för lagkrav om att texta nyheter och annat videomaterial på webben och tack vare vårt arbete har flera steg tagits framåt i rätt riktning.

Riksdagen har nu beslutat att införa ett undantag i yttrandefrihetsgrundlagen som gör det möjligt att ställa krav om textning i annan lagstiftning.

I september trädde webbtillgänglighetsdirektivet i kraft som ställer ökade krav på textning av alla offentliga webbplatser. Direktivet innebär också krav på att en tillgänglighetsredogörelse ska finnas på respektive webbplats samt att det ska vara enkelt att anmäla brister gällande textning. Med anledning av det nya direktivet uppmanade HRF också enskilda personer att anmäla när textning saknas på alla offentliga webbplatser. Information om hur en anmälan går till har publicerats i HRFs kanaler.

I oktober 2020 antog Riksdagen den moderniserade radio- och tv-lagen som innebär att textningskrav kan ställas på beställ-tv (play-tjänster) och därmed också på olika typer av webb-tv sändningar.

HRF har under året deltagit i en arbetsgrupp hos Socialdepartementet med anledning av införandet av webbtillgänglighetsdirektivet och även skrivit remissvar gällande utredningen "Ett ändamålsenligt skydd för tryck- och yttrandefriheten" samt haft kontakt med MPRT gällande deras roll som samordnande part. Syftet med opinionsarbetet har varit att driva på för ett tydligt regelverk som innebär kontinuerligt ökande krav på att all rörlig bild ska vara textad i växande grad senast år 2025.

Tillgänglig radio

HRF drev under året kravet på att Sveriges Radio ska texta sina program för att leva upp till kravet i deras sändningstillstånd "att hela utbudet görs tillgängligt för alla medborgare.". Att det som är värt att sända i radio också är värt att texta vann vi också gehör för på flera fronter. Bland annat gav kulturdepartementet besked om att regeringen vill ändra grundlagen så att det är möjligt att ställa tydliga krav på att alla medier, inklusive Sveriges Radio, ska vara tillgängliga för alla i samhället. Även generaldirektören för Myndigheten för press, radio och tv (MPRT), gav starkt stöd till HRFs linje, att radio kan och bör tillgängliggöras i textform.

Sommaren 2020 tog Sveriges Radio fasta på HRFs förslag att prova olika metoder för att texta/transkribera radio. De bjöd in HRF tillsammans med andra organisationer att samverka kring ett pilotprojekt för att tillgängliggöra "Vinter i P1". Med utgångspunkt i detta projekt fortsätter HRF att arbeta för att Sveriges Radio att tillgängliggöra sina radioprogram via textning och transkribering.

Autotextning av regionala nyheter i SVT

HRF har sedan länge drivit krav på textning av regionala nyheter i SVT, men SVTs besked har ständigt varit att tekniken inte medger textning av 21 parallella direktsändningar. Tack vare HRFs förslag om autotextning såg SVT en möjlighet att komma framåt. Och efter en hel del testning, med hjälp av en panel av HRFAre, kunde tjänsten lanseras för alla lokala sändningar i mitten av december. Detta är en stor framgång för HRF:s opinionsarbete som pågått under en längre tid.

Tydligare tal i SVT

Bättre hörbarhet, med tydligt tal och mindre bakgrundsljud, är ett krav som HRF har diskuterat med SVT under alla år. Vid ett SVT-samråd i december förra året föreslog HRF att SVT skulle utveckla en funktion som erbjuder detta. Under året deltog HRF i en arbetsgrupp hos SVT i syfte att utveckla tjänsten Tydligare Tal. Förbundet har sedan arbetat för att tjänsten ska inkludera fler av SVT:s program och att information om tjänsten ska spridas till allmänheten. Under hösten tog SVT fram en samlingssida för Tydligare tal för att skapa en tydlig översikt och en ny funktion som gör att ordet "tydligare tal" får en tydligare träff i sökfunktionen på SVT:s webbplats. SVT planerar att successivt utöka tjänsten till fler program på fler plattformar. Framtidens public service-tv kommer att vara mer hörbar, tack vare HRFs påverkansarbete.

Efter HRF-kritik fick Boxers kunder byta box utan textning

Under 2019 kontaktades HRF av flera hörselskadade som har Boxer via fiber, men som inte kunde få fram textningen. Trots kontakter med kundtjänst hade de inte heller fått hjälp med att lösa problemet. De satt med abonnemang på tv-tjänster som inte var tillgängliga – och kände sig både lurade och illa bemötta. Efter hård kritik från HRF lovade bolaget att kunder som inte har tillgång till textning i sin Smartbox får byta till TV Hub, utan kostnad. Dessutom bad ansvariga hörselskadade om ursäkt för den bristande informationen om textning.

C.3 Att skapa bättre förutsättningar för hörselskadades kommunikation och delaktighet

Projektet Inte ensam

HRF har under året samverkat med projektet "Inte ensam" i syfte att tillsammans arbeta för att motverka hörselskadade äldres utsatta situation och minska den ofrivilliga ensamheten under coronapandemin. Projektet är ett samarbete mellan Sveriges tre största pensionärsorganisationer PRO, SPF Seniorerna och SKPF Pensionärerna. HRF har deltagit både med praktisk kunskap och hörselsmarta råd inom ramen för projektet. I september deltog rådgivare från Hörsellinjen i ett webbsänt seminarium som projektet ordnade med fokus på hörselsmarta lösningar för äldre.

Slingkollen

Slingkollen är en HRF-satsning för fler och bättre teleslingor (hörslingor) i lokaler runt om i landet. I praktiken handlar det om att HRFs föreningar besöker olika allmänna lokaler och kollar om teleslingorna fungerar. Resultaten listas sedan på HRF-sajten slingkollen.se.

Slingkollen handlar också om att öka kunskapen om tillgänglighet för hörselskadade och väcka opinion för teleslingor och andra hörselsmarta lösningar. I början på 2020 kom det in ett 40-tal slingkollar och det totala antalet listade lokaler på slingkollen.se uppgick vid årets slut till drygt 450.

På grund av coronapandemin avstannade arbetet med Slingkollen i början på året. Planer på att ta fram utbildningsfilmer om teleslingor sköts upp till 2021 (se även F.3).

Ny symbol för skrivtolkning

I januari 2020 publicerade Svenska Institutet för Standarder (SIS) en grafisk symbol för skrivtolkning som svensk standard SS 30600:2015/T3:2020. Initiativet till symbolen kom från HRF, som också tog fram formen – en stiliserad pratbubbla, formad som en bildskärm med textrader.

Syftet är att på ett enhetligt, enkelt och visuellt sätt kunna signalera om skrivtolkning på till exempel webbsidor, inbjudningar och skyltar. Förhoppningen är att symbolen därmed ska göra skrivtolkning mer synligt i samhället, mer känt bland allmänheten och därmed bidra till att höja skrivtolkningens status.

Skrivtolkning av distansmöten

I samband med att coronakrisen bröt ut och allt fler möten skedde på distans skickade HRF ut en enkät till tolkcentralerna med frågor om de skrivtolkar distansmöten på digitala plattformar (till exempel Skype, Zoom, Teams med flera). Samtliga tolkcentraler besvarade enkäten. Resultatet visade att de allra flesta tolkcentraler hade erfarenhet av distanstolkning av möten där mötesdeltagarna är i samma rum, medan erfarenheterna av att skrivtolka distansmöten var mer begränsad. Flera tolkcentraler visade på en vilja att utveckla verksamheten med distanstolkning. Sammanställning av resultatet lades upp på Hörnet och har skickats ut till föreningar och distrikt.

En ny tolktjänstutredning

Under sommaren beslutade regeringen att tillsätta en ny tolktjänstutredning, [Förstärkt tolktjänst för jämlikhet och delaktighet](#), dir 2020:79 som ska presentera sina förslag senast 15 januari 2022.

Uppdraget är att:

- göra en fördjupad analys av förslagen i betänkandet En samlad tolktjänst – samordning och utveckling av tolktjänst för barndomsdöva, vuxendöva, hörselskadade och personer med dövblindhet (SOU 2011:83) samt i departementspromemorian Tolktjänst för vardagstolkning (Ds 2016:7).
- ta fram en handlingsplan för den långsiktiga utvecklingen av tolktjänsten.

HRF hade flera kontakter med utredningen både genom samråd och genom att delta i en expertgrupp. I kontakterna med utredningen tog HRF bland annat upp att ansvars- och finansieringsprincipen inte är tillämplig inom tolktjänsten, att utbildning och arbetsliv behöver prioriteras i utredningen och att en nationell tjänst för skrivtolkning på distans ska inrättas. Flera HRF-medlemmar deltog i en målgruppsanalys i utredningen.

C.4 Att skapa ökad trygghet i hörselskadades vardag

Tillgängliga brand- och utrymningslarm

Tillgängliga brand- och utrymningslarm har en avgörande betydelse för hörselskadades trygghet. Detta har vi uppmärksammat och drivit krav på i flera Standardiseringskommittéers internationella standardiseringsarbete för byggd miljö. Arbetet har bland annat resulterat i att en EU-standard gällande tillgänglighet och användbarhet i byggd miljö, EN 17210, blev antagen. Vi har

även deltagit i Boverkets samverkansmöten och påverkat Boverkets arbete med de svenska byggreglerna för att få fram tydligare regelverk för tillgängliga larm.

Tillgängliga vård- och myndighetskontakter

Många hörselskadade kan inte komma i kontakt med framför allt vården på ett tryggt sätt eftersom det oftast krävs kontakt via telefon. Coronapandemin medförde att behovet av tillgängliga vårdkontakter blev än mer tydligt. I nuläget saknar majoriteten av landets regioner en chattfunktion i 1177 Vårdguiden och de fåtal regioner som erbjuder chattfunktioner brister ofta i informationen till invånarna om att tjänsten finns tillgänglig. HRF har därför bedrivit opinionsarbete mot samtliga regioner i syfte att de ska börja erbjuda chatt, videosamtal och sms som kommunikationslösning för 1177. Även distrikt och lokala föreningar har engagerats, bland annat genom information som gått ut med en uppmaning att kontakta regionerna direkt, vilka några föreningar också gjort. Inera, det företag som samordnar regionernas tekniska lösningar för telefontjänster, har efter påtryckningar från HRF beställt en upphandling som inkluderar en chattfunktion till sjukvårdsrådgivningen med beräknat slutdatum hösten 2021.

HRF har också haft kontakt med Inera i syfte att ta reda på hur hörselskadade ska kunna lägga in information om sin hörsel i patientjournalen. Syftet är att undvika missförstånd i kommunikationen i vården. Vi har också spridit information om de tekniska möjligheter som finns i regionernas gemensamma system samt arbetat för att fler regioner öppnar möjligheten för patienter att kunna lägga in information om sin hörselskada.

D. Uppväxt och utbildning

D.1 Att hörselskadade och döva barn och ungdomar får habilitering och hjälpmedel efter behov under hela uppväxten

Hörselskadade barns tillgång till fritidshjälpmedel

En kartläggning genomförd av Myndigheten för delaktighet, MFD om aktiv fritid och tillgång till hjälpmedel som HRF bidragit till genom att belysa hörselskadades perspektiv redovisades i mars.

D.2 Att säkra barns och ungdomars tillgång till teckenspråk

Teckenspråk säkras för hörselskadade elever

HRF har under året lyft fram att alla hörselskadade elever ska erbjudas möjlighet att utveckla svenskt teckenspråk i skolan och ges möjlighet att få undervisning på teckenspråk genom remissvar, i myndighetskontakter och med utbildningsanordnare.

I samband med rekommendationerna om distansundervisning under våren har vi haft aktiv dialog med SPSM om information kring tillgänglig distansundervisning på SPSM:s webbplats. Vi har även fört dialog med SPSM om möjligheten att utöka målgruppen gällande myndighetens verksamhet om fjärrundervisning i svenskt teckenspråk.

D.3 Att hörselskadade och döva elever får skolgång med full delaktighet

Alla elever ska ha tillgång till hörselpedagogisk kompetens

Genom medverkan i en referensgrupp för en statlig utredning har HRF agerat för att elevhälsan ska säkerställa tillgång till hörselpedagogisk kompetens för att hörselskadade elever ska få en likvärdig skolgång. Utredningen lämnar sitt betänkande under 2021 då den väntas lämna förslag om att tillgång till specialpedagog eller speciallärare inom elevhälsan ska vara lagstadgat samt att elevhälsan ska samverka med hälso-och sjukvården vid behov.

D.4 Att skapa mötesplatser för familjer med hörselskadade barn

Kunskapsstöd till distrikt

Under 2020 erbjöd förbundet kunskapsstöd till distrikt för att anordna föräldrautbildningar, men inga förfrågningar har inkommit till förbundet. Troligen har detta påverkats av att det varit svårt att genomföra fysiska mötesplatser på grund av coronapandemin.

E. Arbetsliv och vuxenutbildning

E.1 Att hörselskadade får bättre förutsättningar i arbetslivet

Distansarbete under coronapandemin

I juni genomförde HRF en undersökning i samarbete med Novus Opinion, om hörselskadades situation under coronapandemin (se även A.1).

Undersökningen visade att varannan yrkesverksam medlem hade arbetat hemifrån under coronapandemin. En tredjedel av dem tyckte att kommunikationen med kollegerna fungerade bättre vid distansarbete än på den ordinarie arbetsplatsen, bland annat tack vare god ljudmiljö i det egna hemmet, mer skriftlig kommunikation med kolleger samt att alla använde mikrofon i videomöten.

Ungefär 13 procent hade istället negativa erfarenheter av distansarbete, till exempel videomöten med dålig ljudkvalitet och deltagare som talade i munnen på varandra.

Begreppet nedsatt arbetsförmåga

Kravet på regering och riksdag att genomföra utredningsförslaget från Arbetsförmedlingen att avskaffa begreppet ”nedsatt arbetsförmåga” kunde inte drivas som planerat då politiken hade fokus på andra prioriteringar på grund av pandemin. Bedömningen blev att uppvaktningar och skrivelser skulle negligeras och planerade initiativ sköts därför på framtiden.

I slutet av 2020 lyfte HRF emellertid frågan inom ramen för ett samverkansarbete mellan funktionshindersorganisationer som Funktionsrätt Sverige initierat. Det fick till följd att kravet framfördes i en skrivelse till arbetsmarknadsminister Eva Nordegren om utmaningar på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning. Frågan fanns också med i ett uppföljande samtal med arbetsmarknadsministerns statssekreterare som noterade kravet, dock utan några övriga kommentarer.

Stöd till hörselskadade på arbetsmarknaden

Den planerade förändringen av Arbetsförmedlingen fick omfattande kritik under 2019. Även HRF framförde i flera forum skarpa invändningar mot nedskärningar och planerade organisationsförändringar. Som ett resultat av detta uppstod en majoritet i Riksdagen mot viktiga delar av reformeringen. Inför denna situation backade regeringen, Centern och Liberalerna, som gemensamt stått bakom de föreslagna förändringarna, och beslutade att frågan skulle utredas på nytt. Slutdatum flyttades också fram till 2022. Tillsammans med pandemin fick detta till följd att diskussionen om Arbetsförmedlingens framtid befunnit sig i ett vakuum under 2020.

Samtidigt kom en annan, för yrkesverksamma hörselskadade, viktig fråga i fokus för HRF. Det gäller Försäkringskassans, FKs, hantering av arbetshjälpmedel för hörselskadade. Från flera håll har HRF uppmärksammat på att det blir allt vanligare att personer får avslag på sina ansökningar eftersom de "hör för dåligt". Enligt FK innebär alltför dålig hörsel att de hjälpmedel de ansöker om också behövs utanför arbetstid och då ska de erhållas från Regionen. Där processen för att få hjälp är långsam och de hjälpmedel det många gånger handlar om inte tillhandahålls.

HRF har haft flera kontakter kring detta med FK och med företag som tillhandahåller hjälpmedel, vilka bekräftar utvecklingen. Därefter har HRF haft möte med ansvarig enhetschef och handläggare inom FK om läget. De menade att FK är hårt bunden av sina regler och rättspraxis och att det krävs politiska beslut för att få till stånd en ändring. Vilket HRF kommer att arbeta för.

Ett annat hot mot hörselskadades möjlighet att få nödvändiga arbetshjälpmedel är att Allmänna Ombudet, AO, under 2020 till Förvaltningsrätten överklagade ett beslut från FK med motiveringen att begreppet rehabilitering tolkas för generöst. Enligt AOs tolkning skulle hjälpmedel endast kunna ges till personer som varit sjukskrivna eller deltagit i medicinskt relaterad process. Något som skulle få stora och negativa konsekvenser för hörselskadade i arbetslivet och försämra möjligheten för många hörselskadade att få hjälpmedel.

HRF bedömde detta hot som så allvarligt att förbundet lämnade in en egen inlaga till Förvaltningsrätten, där det bland annat hävdades att rehabilitering också kan ses åtgärder för att förebygga sjukdom. Förvaltningsrättens beslut gick också på den linjen, men AO har överklagat till Kammarrätten.

F. En stark organisation i utveckling

F.1 Att öka medlemsantalet

Stöd för medlemsvärvning och medlemsnytta

För att stödja föreningarnas och distriktens arbete med medlemsvärvning och medlemsnytta, tog förbundet fram två webinarier som genomfördes inför Hörselveckan, (se mer under "Träff inför Hörselveckan"). Även en handledning gällande medlemsnytta med tips och praktiska verktyg togs fram och finns att ladda ned på HRFs intranät.

Utveckla rutiner och nya modeller för medlemsvärvning och engagemang

Flera föreningar ansökte och fick engagemangsbidrag som har till syfte att uppmuntra det lokala utvecklingsarbetet och delas ut två gånger under året. Bidrag kan till exempel beviljas för att undersöka, och kanske prova, nya metoder och modeller för rekrytering. Under 2020 uppmuntrades föreningar att söka bidraget för att ställa om, i stället för att ställa in med syfte att hålla gemenskapen inom HRF och engagemanget i gång.

Välkomstpaket med personlig rådgivning

Planerna på att erbjuda nya medlemmar en halvtimmes personlig hörselrådgivning, som del av ett välkomstpaket, sköts upp i väntan på införandet av ett nytt medlemservicesystem.

Undersökning bland medlemmar i coronatider

I HRFs Novusundersökning om hörselskadade i coronatider i juni 2020 (se A.1) uppgav över 80 procent av medlemmarna att deras intresse för att vara med i HRF var oförändrat. Åtta av tio av dessa svarade att i kristider känns det ännu viktigare än tidigare att vara medlem i en organisation som arbetar för att värna hörselskadades rätt till hörselvård, hjälpmedel, textning med mera.

Endast 3 procent upplevde att deras intresse för att vara medlem hade minskat. Bland dem svarade fyra av tio att föreningens inställda eller uppskjutna möten hade bidragit till att deras intresse för medlemskap hade minskat.

Kantar Sifos Anseendeindex 2020

I maj fick Hörselskadades Riksförbund än en gång toppbetyg i Kantar Sifos Anseendeindex, en undersökning som jämför allmänhetens syn på 33 intresseorganisationer. Endast fyra kom över 50 poäng, vilket motsvarar ”Högt anseende”. HRF var en av dessa.

Att HRF fick så höga poäng i en undersökning som genomfördes i april, när coronapandemins effekter blivit påtagliga i hela landet, är ett positivt tecken.

Kantar Sifos årliga Anseendeindex mäter allmänhetens tilltro till och intryck av olika organisationer, samt vilken kvalitet och framgång som tillskrivs varje organisation. Resultatet för 2020 visar, precis som tidigare år, att HRF åtnjuter högt förtroende och har en stark ställning i samhället.

HRF rankas mycket högt när det gäller tillit, trovärdighet och etik. Allmänheten anser också att HRF driver aktuella och viktiga frågor, bidrar positivt till samhället och ger ett positivt intryck i media.

Juridiskt stöd i socialförsäkringsfrågor

HRF-medlemmar kan i vissa fall få kostnadsfritt, juridiskt stöd i socialförsäkringsfrågor från HRFs juristkonsult. Förfrågningar om juridiskt stöd hanteras av rådgivningstjänsten Hörsellinjen, som under 2020 hänvisade 17 sådana ärenden till HRFs jurist.

Nätverk

I juni träffades CI-referensgruppen i syfte att diskutera en nätverksträff med nationellt intag. Syftet med träffen är en kunskaps- och inspirationsdag för HRF-medlemmar, som ska leda till att fler vill ordna mötesplatser för gemenskap och erfarenhetsutbyte bland CI brukare runt om i Sverige. Referensgruppen utsåg en arbetsgrupp som fick i uppdrag att planera träffen. CI-nätverksträffen planerades till den 24 oktober 2020 men fick flyttas fram till den 24 april 2021 på grund av pandemin.

Träff inför Hörselveckan

Inför Hörselveckan erbjöds webinarier i medlemsrekrytering och medlemsvård till förtroendevalda. Sammanlagt genomfördes det tio webinarier i videoplattformen Zoom i september, varav fyra webinarier inom medlemsrekrytering med 53 deltagare och sex webinarier om medlemsvård med 45 deltagare.

Det var första gången som HRF genomförde utbildningar digitalt och inför dessa tillfällen erbjöds support i Zoom till alla deltagare.

Utvärderingen visade att webinarier var uppskattade och att många fick med sig nya tankar och idéer. En deltagare uttryckte det så här:

”En del kunskaper kan vara självklara för gamla föreningsrävar, men målet är att vi ska växa och då det väldigt bra att hålla dess utbildningar några gånger per år. Jag tycker även det är viktigt för alla att fräscha upp sina kunskaper inom området.”

Till webinariet i medlemsvård togs det fram en handledning som finns för nedladdning på Hörnet.

Uppmuntra medlemmar i Unga Hörselskadade (UH) att även gå med i HRF

Med det nya medlemsregistret som infördes i slutet på december 2020 kommer det att vara möjligt att vara dubbelansluten till UH. Vi kommer då att kunna erbjuda alla medlemmar i UH ett kostnadsfritt medlemskap i HRF under 2021.

F.2 Att stimulera medlemsengagemang och utveckla dialogen inom organisationen

Inspirationsdag

Inspirationsdagen om engagemang och civilsamhällets betydelse som skulle anordnas dagen före kongressen fick ställas in då kongressen flyttades till 2021.

F.3 Att stärka och engagera förtroendevalda

Hörselvårdsseminarium

Distriktsrepresentanter från alla distrikt bjöds in till hörselvårdsseminarium på distans den 1 december med fokus på erfarenhetsutbyte och att lära av varandras bästa råd och tips för ett effektivt påverkansarbete. 18 representanter från 16 distrikt deltog. Västra Götalands distrikt och Jönköpings distrikt delade med sig av lärdomar och kunskaper från påverkansarbete för att förbättra hörselvården i respektive region.

Under seminariet presenterades även aktuell statistik och det senaste inom forskningen vad gäller hörselnedsättning och demens.

Tävling: ”Årets HRF-inspiratörer”

För andra gången delade förbundet ut priset ”Årets HRF-inspiratörer”. Priset går till en förening eller ett distrikt som har tagit ett initiativ som bidrar till att skapa och/eller utveckla medlemsengagemang och medlemsnytta inom HRF. Det kan vara en aktivitet, ett arbetssätt eller något annat initiativ som har positiva effekter av olika slag på medlemmarnas delaktighet, aktivitetsgrad, trivsel och praktiska nytta av medlemskapet.

Årets HRF-inspiratörer blev HRF Lund. I samband med det digitala förbundsmötet i slutet av november fick HRF Lund ta emot diplom och en prissumma på 10 000 kronor, att använda i den egna verksamheten. Förbundsstyrelsens motivering till priset löd:

”HRF Lund är en öppen famn som säger ”Välkommen!” till alla och envar, oavsett ålder och intresse. En förening med djup i engagemanget och imponerande bredd i programmet, där hörselsmart kunskap förenas med sprudlande kreativitet. En stark och synlig gemenskap med allt från chokladprovning, vandringar och bokcirklar till TSS-kurser, över 200 slingkollar och tillgängliga teater-, musik- och kabaréföreställningar. HRF Lund söker, finner och tar tillvara medlemsglädje och medlemskraft. Det är inspirerande!”

Slingkollen

Slingkollen, HRFs långsiktiga satsning på fler och bättre teleslingor (hörslingor), avstannade mer eller mindre under 2020, till följd av coronapandemin. Många HRF-föreningar hade svårt att bedriva verksamhet och göra slingkollar eftersom en hel del medlemmar är i riskgrupp. En hel del samlingslokaler var inte heller bruk under större delen av året. (Se även C.3).

Utbildningar

Arbetet med en utbildningsplattform för HRF påbörjades under 2020. Fokus har detta år legat på att omvärldsspana hur andra organisationer jobbar med utbildningar samt kartlägga utbildningsbehov hos våra förtroendevalda. Kartläggningen visade att vi har en god bild kring vilka behov som finns och vilka utbildningar som bör prioriteras. Arbetet med en utbildningsplan för kommande år har påbörjats.

Stöd och information till distrikt och föreningar

Under året fick förbundet en rad förfrågningar om stöd när det gäller föreningspraxis, tolkning av stadgar, svårigheter att få medlemmar att ta på sig olika förtroendeuppdrag, styrelseprocess-frågor, ekonomiska spørsmål och konflikthantering. Särskilt många sådana förfrågningar var det kring årsmötena i föreningar och distrikt i början på året.

Pandemin och medföljande restriktioner har haft en stor påverkan på HRFs föreningars och distrikts möjligheter att genomföra planerad verksamhet och årsmöten. För att ge mer tid för att kunna ställa om beslutade förbundsstyrelsen att göra avsteg från stadgarna genom att ge dispens för när årsmötet senast måste genomföras och flyttade fram datumet till den 15 december.

Förbundet har gett råd och stöd gällande hur årsmöten och verksamhet kan genomföras utifrån gällande restriktioner bland annat tips hur man kommer igång med digitala styrelsemöten, anvisningar för digitala årsmöten och digitala årsmöten med poströstning som komplement. Förbundet har även lämnat råd gällande föreningspraxis och tolkning av stadgar via mejl och telefon. Dock begränsades möjligheten till personliga besök av förbundsstyrelsen och personal från förbundskansliet.

Styrelser har också uppmanats att fortsätta hålla kontakt och tillsammans inhämta ny inspiration och fundera över hur styrelsearbetet och föreningsverksamhet kan utvecklas. Förbundet har gett ett antal boktips för roligare och bättre styrelsearbete och uppmanat att starta igång digitala bokcirklar.

Under året startades det upp ett digitalt nätverk för distriktsrepresentanter. Syftet med det digitala nätverket är att ge möjlighet att utbyta erfarenheter samt skapa gemenskap och samarbete. Mötet baserar sig på deltagarnas frågeställningar, tips och råd till varandra. Sammanlagt genomfördes tre nätverksträffar under 2020, i juni, september och december. Deltagarna diskuterade bland annat utmaningar inom hörselvården under pandemin, digitala möten, för- och nackdelar med olika videoplattformar samt utmaningar att få medlemmar att ta på sig förtroendeuppdrag.

Även ett digitalt nätverk för kanslipersonal på förenings- och distriktsnivå startades upp i december med syfte att utbyta erfarenheter samt skapa gemenskap och samarbete. Bland annat diskuterades utmaningar med att ställa om verksamheten. Deltagarna inspirerade varandra genom goda exempel på lyckad digital verksamhet.

Ett flertal förtroendevalda har hört av sig för att få hjälp att komma igång med digitala möten och ett stort antal supportmöten i videoplattformen Teams och Zoom har genomförts.

Under våren 2020 fick föreningen Visby och Sävsjö en omstart. Förbundet har varit behjälplig med råd och stöd.

Förbundet har genomfört en kartläggning av föreningarnas och distriktens status utifrån verksamhetsberättelser 2018 som ska ligga till grund för den fortsatta planeringen av stöd och information till distrikt och föreningar och vad som behövs prioriteras.

F.4 Att HRFs verksamheter blir tillgängliga för alla hörselskadade

”Ett hörselsmart HRF” – utbildningar om tillgänglighet inom HRF

Två av HRFs 22 distrikt anordnade under året ”Ett hörselsmart HRF” – en utbildning om HRFs tillgänglighetspolicy och att skapa tillgänglighet vid medlemsaktiviteter inom HRF. Syftet med kursen är att öka medvetenheten om vikten av tillgänglighet, ge praktisk kunskap om att skapa tillgänglighet samt att inspirera till ett aktivt, lokalt arbete för god hörseltillgänglighet.

Vid årets början hade utbildningen genomförts i hälften av HRFs 22 distrikt. I februari 2020 genomfördes kursen i Skaraborg, men kort därefter infördes mötesrestriktioner och ytterligare kurstillfällen sköts på framtiden.

I december 2020 genomfördes ”Ett hörselsmart HRF” som distansutbildning i Skåne-distriktet. En förinspelad föreläsning följdes då upp med videomöte, där kursledare från förbundet ledde diskussioner och svarade på frågor.

F.5 Medlemsvård

Medlemsservice

I december 2019 skrev HRF avtal med systemleverantören Mysoft om att köpa ett nytt medlems- och insamlingssystem för verksamheten.

Under året har implementeringen av medlemsregisterfunktionerna påbörjats och den 14 december 2020 gick medlemsregistret i operativ drift. Det regionala medlemsregistret för förtroendevalda gick i drift den 18 december 2020. Med anledning av detta kommer förbundet att genomföra digitala utbildningar för distrikt och föreningar i det nya regionala medlemsregistret med start i januari 2021. Utbildningarna erbjuds distriktsvis.

I december sjosattes ”Mitt HRF”, en webbsida på HRF.se där medlemmen kan logga in och få en översikt över sina uppgifter i medlemsregistret. Medlemmen kan även uppdatera sina uppgifter, ändra betalsätt för medlemsavgiften och lägga till andra i familjen som medlemmar.

Via ”Mitt HRF” kan förtroendevalda logga in till den egna föreningens/distriktets del av medlemsregistret, om de har behörighet.

Förberedelserna för implementeringen av insamlingsfunktionen i det nya CRM-systemet startades upp under hösten och kommer slutföras under våren 2021.

Medlemsinformation

I samband med medlemsaviseringen fick varje medlem en folder med information om några av de frågor HRF prioriterar under året, medlemsförmåner med mera.

Under hela året fick alla medlemmar med e-postadress i medlemsregistret utskick med det digitala nyhetsbrevet "Nyheter från HRF.se".

Medlemsförmåner

Under 2020 fortsatte HRF att erbjuda medlemmar rabatt på hörapparatsbatterier, CI-batterier och olika produkter från HRF Hörteknik samt rabatt på hotellvistelse. Medlemmar kunde även få kostnadsfri juridisk rådgivning i socialförsäkringsfrågor och omfattades av medlemsförsäkring i samband med verksamhet som anordnats av HRF.

F.6 Stöd till Unga Hörselskadade (UH)

Unga Hörselskadade (UH) fick ekonomiskt stöd från HRF till sin administration och verksamhet.

F.7 Internationellt samarbete

IFHOH och EFHOH

HRF är medlem i European Federation of Hard of Hearing People (EFHOH) och International Federation of Hard of Hearing People (IFHOH). Vårens årsmöte för EFHOH och kongress för IFHOH ställdes in på grund av pandemin. IFHOHs kongress sköts upp till 2021. EFHOH genomförde sitt årsmöte genom poströstning via e-post som presenterades tillsammans med årsmöteshandlingarna av EFHOHs styrelse i en digital sändning. Alf Lindberg som nominerats av HRF blev invald som ny styrelseledamot.

NHS

Nordiska Hörselskadades Samarbetskommitté (NHS) genomförde sitt årsmöte på distans i november. Årsmötet behandlade sedvanliga frågor samt fortsatte diskussionerna om NHS framtida engagemang i Europa.

Internationellt utvecklingssamarbete i Bolivia

HRF genomför ett utvecklingssamarbete med partnerorganisationen ASHICO (Asociación de Hipoacúsicos Cochabamba) i Bolivia. I samarbetet ingår även hörselföreningarna i La Paz (AHLF) och Santa Cruz (ASHICRUZ). Samarbetet finansieras med medel från Sida/Forum Syd genom MyRight. Projektets syfte är att stärka föreningarna för hörselskadade i Bolivia så att de kan förbättra situationen för hörselskadade i Bolivia.

Hörselföreningarna i Bolivia genomförde flera aktiviteter inom ramen för projektverksamheten under året. Coronapandemin och politisk instabilitet medförde begränsningar när det gäller fysiska träffar, men föreningarna ställde om och genomförde ett flertal aktiviteter digitalt. Omställningen till digital verksamhet har belyst behovet av att utveckla skrivtolkning som tolkmetod för att säkerställa fungerande kommunikation. Under året arbetade föreningarna aktivt för att bilda ett förbund för hörselskadade, vilket är ett viktigt delmål i projektet. Det har varit en omfattande process för att ta fram förbundets stadgar och föreningarna har fått stöd i processen av en advokat.

Med anledning av coronapandemin kunde förbundet inte genomföra den planerade projektresan till Bolivia, istället genomfördes tre digitala möten under hösten med representanter från HRF och medlemmar från de tre bolivianska hörsselföreningarna. Mötena var mycket uppskattade och har möjliggjort ett värdefullt erfarenhetsutbyte.

G. Vår demokrati

G.1 Valberedning och revision

Valberedning

I valberedningen ingår sammankallande Per-Ola Sjärdén, Lena Enlund, Ludvig Ahlström och Marianne Morin. Lars-Erik Svensson avled under senhösten 2020. Valberedningen hade fem möten under året, varav ett fysiskt i början på året och resterande på distans. De deltog även vid förbundsmötena.

Revision

KPMG är auktoriserade revisorer för HRF. Arne Andersson och Birgitta Tell är förbundets förtroendevalda revisorer. Ersättare är Margareta Fisk. Utöver sedvanligt revisionsarbete har förbundets förtroendevalda revisorer varit delaktiga kring aktuella frågor som berör föreningar och distrikt.

G.2 Förbundsstyrelse och förbundsmöte

Förbundsstyrelsen

Förbundsstyrelsen, som är HRFs högsta beslutande organ mellan kongresserna, består av förbundsordförande Mattias Lundekvam, vice förbundsordförande Eva Blomquist, förbundskassör Jonas Sahlberg samt ledamöterna Agneta Österman Lindquist, Carina Albertsson, Eivor Johansson, Lena Thorén, Sune Wadenheim, Susanna Ahlström och Susanne Mattes Gärtner.

Adjungerad till förbundsstyrelsen var representant för Unga Hörselskadade (UH).

Förbundsstyrelsen höll sju protokollförda sammanträden varav fyra var tvådagarsmöten. Det första mötet genomfördes på förbundskansliet och de övriga på distans. Därutöver fattades också nio per capsulam-beslut.

Förbundsmöte

Förbundsmötet, som är rådgivande organ med representanter från HRFs 22 distrikt hade två möten under 2020. Båda genomfördes digitalt med anledningen av coronapandemin.

Vårens endagsmöte behandlade bland annat förbundets årsredovisning samt framflyttandet av kongressen.

Höstens tvådagarsmöte behandlade bland annat förbundets verksamhetsplan och budget för 2021, kongressen samt det nya CRM-systemet. En extern föreläsare höll ett inspirationspass i hur ett ledarskap anpassat till ideellas drivkrafter och psykologiska behov, kan lyfta ideellt engagemang.

Mötena finns dokumenterade i minnesanteckningar.

G.3 Kongress 2020

Kongressen är HRFs högsta beslutande församling och sammanträder vart fjärde år. Med anledning av coronapandemin beslutade förbundsstyrelsen att skjuta fram kongressen ett år. Den nya kongressperioden blir 2022–2025.

Kongresstema och kongresswebb

Temat för HRFs kongress 2021 blir detsamma som beslutades till kongressen 2020: "En växande kraft", vilket syftar på arbetet för att HRF ska växa sig starkare, både som medlemsorganisation och intressepolitisk röst i samhället.

På HRFs kongresswebb, <https://hrf.se/kongress2021/> finns all praktisk information och alla handlingar inför kongressen.

Förbundsstyrelsens förslag, motioner och nomineringar

Med anledning av den nya samhällssituationen gjorde förbundsstyrelsen, med utgångspunkt av omvärldsanalyser, en översyn av förslagen som togs fram till kallelsen i augusti 2019. Som föranledde omarbetningar och/eller tillägg. De omarbetade förslagen tillgängliggjordes för HRFs distrikt och föreningar i slutet av oktober i samband med att kallelsen till kongressen 2021 skickades ut.

För att medlemmar, föreningar och distrikt skulle ha ytterligare möjlighet att påverka HRFs framtida arbete öppnades motionstiden upp igen i samband med att kallelsen skickades ut och avslutades 27 januari 2021. Motionerna lämnades in via ett webbformulär på kongresswebben.

Även valberedningen öppnade upp möjligheten för föreningarna att nominera kandidater till kongressens val av förbundsstyrelse, revisorer och valberedning. Den nya nomineringstiden avslutades 27 januari 2021.

H. Kommunikation och information

Mediekontakter

Att synliggöra hörselskadade och väcka opinion för ett hörselsmart samhälle är en central del av HRFs uppdrag. Under 2020 handlade detta arbete i stor utsträckning om att skapa medieuppmärksamhet kring hur coronapandemin – och de samhällsförändringar som den orsakat – påverkat hörselskadade samt vilka åtgärder HRF anser behövs för att komma till rätta med bristerna.

Under våren, när smittspridningen ökade i samhället, uppmärksammade HRF hörselskadades svårigheter att kommunicera med vård och räddningspersonal på ett tillgängligt sätt. HRF kritiserade bland annat att sjukvårdsupplysningen 1177 saknade chattfunktion och att det krävs förregistrering för att kunna sms:a till 112. Vi tog även upp den bristande hörseltillgängligheten inom äldreomsorgen samt de utmaningar hörselskadade ställdes inför i andra delar av samhället till följd av distansering, munskydd, plexiglas och isolering. Några exempel på sådana utspel:

- "En halv miljon i riskgrupperna har svårt att nå 1177". Debattartikel i Dagens Medicin av HRFs förbundsordförande Mattias Lundekvam (maj).
- "Hörselskadade kan ha svårt att få hjälp av 1177". Nyhetsinslag i Sveriges Radio Ekot (maj).

- "Hörselskadade har svårt att nå 1177". Lokala artiklar/inslag i bland annat Västra Götaland, Norrbotten, Västerbotten, Gävleborg och Kronoberg (maj).
- "Pandemin isolerar hörselskadade". Artiklar av nyhetsbyrån TT om hörselskadades situation under coronapandemin och en Novus-undersökning som HRF låtit göra. Publicerades i ett 50-tal olika medier runt om i landet under Hörselveckan (oktober).

HRF medverkade i media även i andra frågor under året, bland annat:

- Om att få nedsatt hörsel – och bli hörselsmart: Stort reportage i Dagens Nyheter om vikten av att ta tag i hörselproblem i tid, med råd och fakta från HRF, och intervju med HRF-medlemmen och sångerskan Idde Schultz. "Många hör sämre än de tror – men få söker hjälp", "Hörseln tvingade Idde Schultz att lägga av med musiken" (Dagens Nyheter, februari).
- Otillgänglig radio: I samband med säsongstarten av "Sommar i P1" kritiserade HRF att Sveriges Radio sagt nej till att texta/transkribera nyheter och program: "SR har en förlegad syn på radio" (Dagens Nyheter, juni).
- Nej till vårdval i Västerbotten: Under sommaren, efter ett politiskt utspel om att införa vårdval inom hörselvården i Västerbotten, gick HRF-distriktet i Västerbotten och förbundet ut i en gemensam debattartikel och varnade för konsekvenserna av vårdval. "Äventyra inte hörselvården i Västerbotten" (olika tidningar i Västerbotten, juli-augusti).
- Ojämlig hörselvård: Artiklar om HRFs kritik mot de stora skillnaderna mellan olika delar av Sverige, när det gäller avgifter, regelverk och tillgång till hörselvård. (ICA-kuriren, november).
- Kritik mot "Fritt val" inom hörselvården:
 - Debattreplik i Skåne, "Fina ord om hörselpatienterna ekar tomt": HRF-distriktet i Skåne och förbundet i gemensamt debattinlägg, med kritik mot påstående av ansvarig regionpolitiker om att mer information skulle lösa problemen med vilseledande information inom Fritt val-systemet (Sydsvenskan/HD, januari).
 - P1:s konsumentmagasin Plånboken tog upp systematiskt lurendrejeri vid hörapparatutprovningar i Stockholm och Skåne, utifrån ett vanligt exempel där en man utsatts för vilseledande information, samt HRFs kritik mot Fritt val-systemet (Plånboken i P1, november).
- Stora Hörselpriset: I oktober uppmärksammades Hörselveckan och mottagaren av Stora Hörselpriset, professor Jerker Rönnberg, av bland annat Sveriges Radio P1 Vetenskapsradion/ Vetenskapspodden, P4 Östergötland, P4 Västernorrland, Corren och nyhetsmagasinet Syre.
- Obehandlad hörselnedsättning och demens: I samband med Hörselveckan i oktober gick HRF ut med ett pressmeddelande om hörselnedsättning som riskfaktor för demens. Artikeln "Hörselnedsättning riskfaktor bakom demens" (nyhetsbyrån TT) publicerades i ett 50-tal medier runt om i landet.
- Textning saknas på offentliga webbar: HRF-kritik mot att "Kommuner struntar i ny lag som kräver textning på webben" (Dagens Samhälle, september).

HRFs webbplatser

HRFs webbplatser – HRF.se, hörsellinjen.se, hörseltestaren.se och auris.nu – hade sammanlagt cirka 1,2 miljoner unika sidvisningar och 430 000 unika besökare under året, vilket innebär en liten ökning jämfört med föregående år. De största sajterna, HRF.se och Hörsellinjen.se, hade

nästan en halv miljon sidvisningar vardera. Hörsellinjen.se hade 230 000 unika besökare, medan HRF.se hade 140 000 unika besökare, vilket har samband med att hrf.se är en organisationswebb som i hög utsträckning har återkommande besökare, inte minst medlemmar, medan hörsellinjen.se är en informationswebb, som hela tiden drar nya besökare.

HRF.se omfattar bland annat två webbshopar, intranätet Hörnet samt 140 lokala webbar (22 distriktswebbar och 118 föreningswebbar). Webbredaktörer i föreningar och distrikt fick fortlöpande support av förbundet via e-post och telefon samt genom nyhetsbrev och en särskild Facebookgrupp.

I början på året genomfördes en kvalitativ Novus-undersökning med där användarpaneler under några dagar utvärderade HRF.se och hörsellinjen.se. Syftet var att få underlag för en planerad översyn av webbplatserna. Såväl innehåll som struktur och användarvänlighet fick höga betyg, men undersökningen bekräftade också behovet av att vidareutveckla navigation och funktionalitet.

Webbutvecklingsprojektet påbörjades under hösten, i samband med implementeringen av HRFs nya CRM-system. Först ut var utveckling av nya medlemssidor och givarsidor, med nya formulär, nya betallösningar och ny informationsstruktur.

Under hösten skapades den nya sidan "Mitt HRF", där medlemmar kan logga in, se en sammanfattning av sina uppgifter i medlemsregistret och även gå in och göra vissa ändringar av personuppgifter, betalsätt med mera. I samband med införandet av "Mitt HRF" genomfördes vissa designjusteringar av startsidan på hrf.se.

Sociala medier

Under året var HRF närvarande i olika sociala medier, framför allt på Facebook, Twitter, Instagram och Youtube. Via dessa kanaler spred vi kunskap, väckte opinion, marknadsförde HRF och förde dialog med medlemmar och allmänhet. Inte minst spred vi hörselsmarta råd med anledning av coronapandemin.

Under Hörselveckan genomfördes dessutom eventet "HRF Talks" via Facebook och Youtube (se A.1).

HRFs Facebookgrupper växte med nästan 50 procent och hade vid årets slut över 10 000 medlemmar. Ökningen var störst i gruppen HRF: Tinnitus och ljudöverkänslighet, som hade cirka 4 000 medlemmar i december. Därefter följde HRF: Diskussionsgrupp för hörselskadade med drygt 2 000 medlemmar, HRF: Menières sjukdom med nästan 2 000 medlemmar, HRF: Cochleaimplantat med nästan 1 800 medlemmar och HRF: Föräldrar med cirka 400 medlemmar.

Under våren tillkom ytterligare en Facebook-grupp: HörNet-gruppen, för HRFs förtroendevalda. Gruppen skapades sedan coronapandemin gjort det svårare att anordna fysiska träffar, för att ge HRFs förtroendevalda fler möjligheter att mötas och utbyta funderingar och erfarenheter. Vid årsskiftet hade gruppen 180 medlemmar.

I april genomfördes en chatt med förbundsordföranden i HörNet-gruppen på Facebook, där förtroendevalda kunde ställa frågor och föra dialog.

I oktober genomfördes eventet "HRF Talks", med premiärvisade föreläsningar på HRFs Facebook-sida och ett videogalleri på Youtube och HRF.se (se Hörselveckan, A.1).

Nyhetsbrev

HRF skickade under året ut olika digitala nyhetsbrev:

Nyheter från HRF.se, som listar de senaste artiklarna på HRF.se/nyheter, kom ut ett 20-tal gånger under 2020. Nyhetsbrevet gick ut till närmare 13 000 mottagare, framför allt medlemmar och givare, men även hörselvårdsprofessionen, myndigheter, politiker och andra som har listat sig som prenumeranter på nyhetsbrevet. Under Hörselveckan fick dessa mottagare även ett särskilt, dagligt nyhetsbrev om *HRF Talks*.

HRF-nytt är ett nyhetsbrev för HRFs cirka 1 000 förtroendevalda. Under året skickade förbundet ut ett 20-tal digitala nummer per e-post, vilket är mer än dubbelt så många som tidigare.

Ambitionen var att nå ut till förtroendevalda snabbare, med mer aktuell information. Det skickades även ut sju pappersutgåvor per post, vilket är i nivå med tidigare år.

Lokala webbredaktörer i föreningar och distrikt fick under året två nyhetsbrev med olika praktiska tips.

Informationsmaterial

Efterfrågan på HRFs broschyrer, foldrar och andra informationsmaterial i tryckt form minskade kraftigt under 2020, bland annat på grund av inställda och uppskjutna föreningsaktiviteter. Hörselvården fortsatte att beställa, men lite mindre än tidigare.

Flera planerade trycksaker och informationsvideos sköts upp, bland annat till följd av ändrade prioriteringar i samband med coronapandemin.

Profilprodukter

HRF hade under året ett bassortiment av profilprodukter, med t-shirts, pennor, knappar, paraplyer med mera. Efterfrågan minskade under 2020, till följd av coronapandemin och inställda aktiviteter. Men HRFs reflexvästar med texten "Nedsatt hörsel" fortsatte att vara mycket populär och kom till särskilt god användning i en tid av hemarbete, utomhusmotion och social distansering.

Hörsellinjen

HRFs rådgivningstjänst Hörsellinjen är en del av HRFs arbete för att stärka hörselskadade med fakta och råd om möjligheter och rättigheter. Det är också en viktig kanal för att sprida hörselskadekunskap i samhället.

På kunskapswebben hörsellinjen.se samlar HRF fakta och råd om hörselvården i samtliga regioner, olika hörselskador, hjälpmedel, tillgänglighet, utbildning, arbetsliv med mera. Hörsellinjen erbjuder även personlig rådgivning via telefon och e-post, med vägledning till såväl privatpersoner som företag, kommuner, vårdgivare, myndigheter, fackförbund och organisationer.

Under 2020 hade Hörsellinjen drygt 2 500 kontakter – en tredjedel via e-post, de flesta andra via telefon. Det var i nivå med föregående år, trots att telefontiden var reducerad under stora delar av året, av bemanningsskäl och till följd av tekniska problem vid övergången till hemarbete.

De som kontaktade Hörsellinjen var i alla åldrar, men majoriteten var över 55 år. Nästan 60 procent var kvinnor och 40 procent män, ungefär som tidigare år.

Liksom tidigare år var majoriteten av Hörsellinjens kontakter inte HRF-medlemmar. Det innebär att verksamheten ger HRF en bred, varierad och aktuell bild av de problem, möjligheter och frågeställningar som hörselskadade runt om i landet möter. Denna inblick är till stor nytta i HRFs intressepolitiska arbete, inte minst eftersom det kan ge signaler om viktiga förändringar i olika delar av samhället.

Det finns alltid ett mycket stort behov av information kring hörselfrågor. Under coronapandemin växte detta behov ytterligare, inte bara bland hörselskadade, utan även bland anhöriga och ansvariga inom olika verksamheter.

Denna utveckling präglade frågorna till Hörsellinjen under 2020. Distanseringen ledde till önskad isolering, inte minst för personer som tidigare förlitat sig på fysisk närhet i sin kommunikation. Såväl hörselskadade som anhöriga tog kontakt för att få hjälp med olika kommunikationsproblem och råd om telefoni, hjälpmedel, videosamtal, textning, tv-hjälpmedel med mera. Behovet av teknisk support var stort.

Många hörselskadade som tog kontakt under 2020 kände oro, bland annat för att inte kunna kommunicera med vården i händelse av sjukdom. En del var också oroliga för att söka den hörselvård de behövde, eftersom det kunde innebära risk för smitta. Andra hade problem med att få hörselvård, eftersom hörselvården i delar av landet hade personalbrist eller sa nej till patienter i riskgrupp.

Oro kan också vara en förklaring till att andelen frågor om tinnitusbesvär ökade något under året. Coronapandemin, med isolering, oro och sjukdom, har lett till förvärrad tinnitus hos en av tre, visar en internationell studie (Frontiers in Public Health, november 2020).

Det har hela tiden varit svårt att få tinnitusbehandling i de flesta regioner – och dessa brister blev inte mindre under coronapandemin. Precis som tidigare år var Hörsellinjen därför lite av en livlina för personer med tinnitusbesvär.

Även under 2020 fortsatte det att strömma in frågor om problem inom Fritt val-systemen i hörselvården i Skåne och Stockholm. Ett stort problem är att de som tar kontakt med Hörsellinjen och rustar sig med korrekt information om möjligheter och rättigheter, trots detta har svårt att få mottagningarna att prova ut hörapparater ur regionens upphandlade sortiment.

Antalet frågor om hörselvårdsavgifter ökade kraftigt under 2020, sedan Region Örebro infört en hårt kritiserad månadsavgift på hörapparater och andra hjälpmedel. Avgiften fakturerades dessutom på ett sätt som mötte en storm av protester. Hörsellinjen gav bland annat råd om hur den enskilde kan bestrida regionens fakturor.

Under 2020 utvecklades hörsellinjen.se med en rad nya sidor och texter, med anledning av coronapandemin (se stycket "Råd i coronatider på webben"). Intresset för webbplatsen ökade något, med ungefär en halv miljon unika sidvisningar under året (se stycket "HRFs webbplatser").

Hörsellinjen handlägger HRFs juridiska rådgivning till medlemmar. Under 2020 hänvisades 17 ärenden till HRFs juridiske konsult (se även avsnitt F.1).

I. Insamlingsutveckling

Översyn och utveckling av insamlingsverksamheten

Under hösten påbörjades utvecklingen av nya webbsidor för givande, med sikte på lansering i mitten av februari. Utvecklingsarbetet innebär förbättrad funktionalitet, ökad säkerhet, men också fler valmöjligheter för givare – bland annat fler olika gåvobrev, fler möjligheter att skicka gåvobrev samt fler möjligheter att betalsätt.

I telemarketingverksamheten har satsningen på rekrytering av månadsgivare fortsatt. Under året utvecklades även under året utvecklat möjligheten att erbjuda Swish som betalmetod direkt i samtal.

Givarkommunikation

Personer som i telefonsamtal med HRFs gåvoförmedlare tackar ja till att ge en gåva till HRF får en försändelse med en informationsfolder om HRF och ett brev med inbetalningskort. Insamlingsbreven under 2020 hade framför allt fokus på HRFs arbete för att bryta isoleringen och stärka tillgängligheten i samband med coronapandemin.

Månadsgivare som hade uppgett e-postadress fick under året det digitala nyhetsbrevet "Givaren". De kunde även lista sig för "Nyheter från HRF.se", som tar upp nyheter från hörselområdet och om de frågor HRF driver.

Kampanjer och annonsering

I varje nummer av Auris 2020 fanns det en eller flera annonser om möjligheten att stödja HRF med en gåva. I nummer 7 medföljde även ett insamlingsbrev med inbetalningskort.

Hösten 2020 skickades insamlingsbrev till personer som tidigare valt att stödja HRF efter brevkontakt. Insamlingsbrevet tog upp hörselskadades utsatta situation i coronatider och HRFs arbete för ökad tillgänglighet, bland annat hos 1177 och inom vården.

I december genomfördes HRFs julinsamling, "Julgåvan 2020", då medlemmar, följare och andra intresserade uppmanades att ge en gåva till förmån för HRFs rådgivningstjänst Hörsellinjen och vårt arbete för att minska hörselskadades utsatthet i coronatider. Julinsamlingen uppmärksammades framför allt i sociala medier, i Auris och på webben, där den som önskade kunde skriva ut ett gåvobrev att ge bort i julklapp.

Möjligheten att stödja HRF med en gåva uppmärksammades återkommande i HRFs sociala medie-kanaler.

Minnesgåvor och gratulationsgåvor

Minnesgåvor och gratulationsgåvor är populära sätt att hedra och visa sin uppskattning för någon. I samband med varje minnesgåva fick anhängarna ett minnesblad och givarna tackades med ett brev.

Insamlingar via Facebook

Privatpersoner kan välja att samla in pengar till HRF via Facebook i samband med födelsedagar.

Auris

HRFs medlemstidning Auris kom ut med sju nummer under 2020, fyra på våren och tre på hösten, i enlighet med utgivningsplanen. Ett urval artiklar publicerades på webbplatsen auris.nu i samband med utgivningen av varje nytt nummer.

Under året belyste Auris hörselskadades situation under coronapandemin, inte minst HRFs arbete för bättre tillgänglighet i en tid av distansering, plexiglas med mera. Tidningen rapporterade också om nya forskningsrön, teknisk utveckling och olika samhällspolitiska nyheter om hörselvård, arbetsliv, äldreomsorg och sjukvård.

Under året porträtterade tidningen en rad intressanta personligheter, bland annat bergsbestigare, författare, musiker, lärare och elithockeyspelare, som alla gav sina unika perspektiv på att leva med olika hörselskador.

J. Administration och personal

Medeltal anställda på förbundet under året var 61 (60). Personalen på förbundskansliet, inklusive kontoret i Söderhamn samt kontorschef, uppgick till 34 (34). Antalet gåvoförmedlare i insamlingsverksamheten motsvarade 27 (26). HRF Hörteknik AB hade 2 (2) och Forskningsinstitutet Hörselbron AB hade 1 (1).

På grund av pandemin gjordes en snabb omställning till hemarbete för i stort sett alla anställda under våren och detta fortsatte året ut. På vårt kontor i Linköping passade vi på att förbättra arbetsmiljön med akustikåtgärder när kontoret varit obemannat.

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Hörselskadades Riksförbund (HRF), 802004-4510, med säte i Stockholm, avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2020. I koncernredovisningen ingår även de av HRF helägda dotterbolagen HRF Hörteknik AB, 556331-7634, med säte i Stockholm, och Forskningsinstitutet Hörselbron AB, 556835-0663, med säte i Stockholm. All finansiell redovisning är skriven i tkr.

Allmänt om verksamheten

HRFs verksamhet utgår ifrån organisationens ändamålsparagraf, som kan sammanfattas: ”att tillvarata hörselskadades intressen”. HRFs vision är ett samhälle där alla hörselskadade kan leva i full delaktighet och jämlikhet. Ett samhälle där våra mänskliga rättigheter respekteras, och där vi kan förverkliga oss själva utan att hindras av okunskap, otillgänglighet eller brist på vård, stöd och hjälpmedel. HRF arbetar för full delaktighet och jämlikhet för alla hörselskadade, så att ingen behöver känna sig utanför på grund av sin hörselskada. HRF ska vara ett stöd för hörselskadade och få fler att förstå hur det är. Vi ska bevaka och påverka politiker och andra beslutsfattare. Vi ska skapa insikt om hörselskadades behov i alla delar av samhället. Vi ska stödja forskning och utveckling.

HRFs kongress 2016 fastställde organisationens handlingsprogram för 2017–2020. Handlingsprogrammet är uppdelat i följande områden: Stark, synlig och hörselsmart, Hörselvård och folkhälsa, Delaktighet och trygghet, Uppväxt och utbildning, Arbetsliv och vuxenutbildning och En stark organisation i utveckling.

För att finansiera den stora verksamhet HRF bedriver har – utöver statsbidrag, fondanslag och andra intäkter – allmänhetens bidrag varit helt avgörande genom åren. Insamlingskostnaderna var 22 % i förhållande till HRFs totala intäkter under 2020.

Verksamhetsberättelsen ger en bra beskrivning av vad de insamlade medlen går till, det vill säga till arbetet med att uppnå målet att tillvarata hörselskadades intressen och på så vis leva upp till ändamålsparagrafen för organisationen.

Medlemmar och organisation

Hörselskadades Riksförbund (HRF) är en demokratisk folkrörelse som utgår från medlemmarna. Det är medlemmens intressen som står i centrum för verksamheten i föreningar, distrikt och förbund. HRFs verksamhet bedrivs på tre nivåer: i våra 169 föreningar, i våra 22 distrikt och på förbunds nivå. Föreningarna verkar lokalt, distrikten regionalt och förbundet på riksplanet. Den högsta beslutande nivån är kongressen.

Våra föreningar

HRF har 169 föreningar, från norr till söder. Föreningarna bedriver verksamhet lokalt, ofta inom en kommun. I vissa delar av landet finns också länsföreningar för föräldrar, yrkesverksamma, Menières sjukdom, vuxendöva eller cochleaimplantat.

Föreningsstyrelsen, som utses vid årsmöte av föreningens medlemmar, utser ombud till kongressen, HRFs högsta beslutande församling. Alla föreningsmedlemmar¹ kan därför vara med och påverka vad HRF ska jobba med, genom att vara aktiva i den demokratiska beslutsprocessen.

¹ De flesta av HRFs medlemmar är med i en eller flera föreningar, och har då rösträtt och är valbara till förtroendeuppdrag. En mindre grupp har så kallat stödmedlemskap, vilket innebär att de är medlemmar enbart i riksförbundet. Stödmedlemmar har inte rösträtt i föreningar och kan inte väljas till förtroendeuppdrag inom organisationen.

Föreningarna ska framför allt:

- erbjuda råd, stöd och gemenskap, med möjlighet att träffa andra hörselskadade för att utbyta erfarenheter.
- sprida kunskap om hörselskadades behov och möjligheter.
- anordna tillgängliga aktiviteter, allt från föreläsningar och debatter till utflykter och teaterkvällar.
- bedriva lokalt påverkansarbete, framför allt när det gäller tillgänglighet, skola och stöd till äldre hörselskadade.

Våra distrikt

HRF har 22 distrikt, som i stort sett motsvarar landsting/regioner (med undantag av Västra Götaland som har två HRF-distrikt: Skaraborg och Västra Götaland). Distriktsstyrelserna består av representanter från föreningarna inom distriktet. Distrikten utser i sin tur en representant vardera till förbundsstyrelsen, som ger råd till förbundsstyrelsen.

Distrikten utgör en viktig kraft i HRFs intressepolitiska arbete, eftersom de bevakar och påverkar landstingen/regionerna, som har ansvar för hörselvård, tolkverksamhet med mera.

Distrikten ska framför allt:

- bedriva påverkansarbete gentemot landsting/region, bland annat när det gäller hörselvård och tolkfrågor.
- samordna och stödja föreningarnas arbete.
- erbjuda utbildningar.
- ta initiativ till verksamhet för olika hörselskadegrupper på regional nivå.

Förbundet

HRFs förbundsstyrelse är organisationens högsta beslutande nivå mellan kongresserna och leder förbundets verksamhet, med stöd av förbundskansliet.

Förbundet bevakar och driver hörselskadades frågor på riksplanet, samlar och sprider kunskap om hörselskadade, samordnar organisationens verksamhet och ger stöd till föreningar och distrikt.

Förbundet arbetar bland annat med att:

- bedriva påverkansarbete gentemot riksdag, regering, myndigheter och andra beslutsfattare,
- göra undersökningar och samla kunskap om hörselskadades situation i samhället.
- stödja och informera enskilda hörselskadade, samt sprida kunskap om behov, brister, konsekvenser och möjligheter i hela samhället.
- initiera ny forskning.
- stödja intressepolitiskt arbete och verksamhetsutveckling i föreningar och distrikt.

Generalsekreteraren, förbundets högste tjänsteman, leder förbundskansliets arbete och är ansvarig för att förbundsstyrelsens beslut verkställs.

Kongressen

Kongressen, HRFs högsta beslutande församling, sammanträder vart fjärde år. Besluten fattas av ombud utsedda av HRFs föreningar.

Kongressen fattar beslut om bland annat handlingsprogram för kongressperioden, intressepolitiskt program och stadgar. Kongressen utser också förbundsstyrelse, revisorer och valberedning.

Medlemmar, föreningar och distrikt kan påverka HRFs framtida arbete genom att lämna förslag till kongressen i form av motioner.

HRFs senaste kongress hölls i maj 2016. Kongressprotokoll och övriga handlingar finns på www.hrfkongress.se.

Förbundsmötet

Förbundsmötet är ett samrådsorgan som samlas två gånger per år, framför allt för utbyte kring verksamhetsplan och budget för kommande år. Under kongressåret kallas endast till ett ordinarie förbundsmöte. Mötet består av en representant från varje distrikt, förbundsstyrelsen samt generalsekreteraren.

Verksamhetsåret 2020

Hörsellinjen, HRFs rådgivningstjänst, fick under 2020 en central roll i HRFs arbete med att sprida information och råd om att skapa hörselsmart kommunikation i coronatider.

Via annonser, redaktionell media, sociala medier, hörselvården, 1177 och myndigheter som Socialstyrelsen spreds information om hörsellinjen.se, där HRF samlat tips och råd, samt vår personliga rådgivning via telefon och e-post.

HRF har under året samlat in statistik om hörselvård, hörapparatutprovningar och hörselskadade som underlag för HRFs intressepolitiska arbete. Kartläggning av hörselvårdsavgifter 2020 och uppdatering av regler för hörselvård i de olika regionerna har genomförts och publicerats.

Väl fungerande kommunikation är helt centralt när en pandemi sveper över världen. Under året såg vi krisinformation, presskonferenser och ett intensivt nyhetsflöde utan dess like. Men coronapandemin blottade också stora och allvarliga tillgänglighetsbrister i det svenska samhället.

För en trygg och hörselsmart kommunikation under pandemin har HRF drivit ett intensivt påverkansarbete, spridit tips och råd samt haft täta kontakter med flera myndigheter och aktörer, bland annat 1177 Vårdguiden, Folkhälsomyndigheten, Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB), SOS Alarm och Socialstyrelsen i syfte att sprida kunskap och driva opinion för att hörselskadades behov ska tillgodoses under Coronapandemin.

Genom medverkan i en referensgrupp för en statlig utredning har HRF agerat för att elevhälsan ska säkerställa tillgång till hörselpedagogisk kompetens för att hörselskadade elever ska få en likvärdig skolgång.

I juni genomförde HRF en undersökning i samarbete med Novus Opinion, om hörselskadades situation under coronapandemin. Undersökningen visade att varannan yrkesverksam medlem hade arbetat hemifrån under coronapandemin. En tredjedel av dem tyckte att kommunikationen med kollegerna fungerade bättre vid distansarbete än på den ordinarie arbetsplatsen, bland annat tack vare god ljudmiljö i det egna hemmet, mer skriftlig kommunikation med kolleger samt att alla använde mikrofon i videomöten.

Ungefär 13 procent hade istället negativa erfarenheter av distansarbete, till exempel videomöten med dålig ljudkvalitet och deltagare som talade i munnen på varandra.

I HRFs Novusundersökning om hörselskadade i coronatider i juni 2020 uppgav över 80 procent av medlemmarna att deras intresse för att vara med i HRF var oförändrat. Åtta av tio av dessa svarade att i kristider känns det ännu viktigare än tidigare att vara medlem i en organisation som arbetar för att värna hörselskadades rätt till hörselvård, hjälpmedel, textning med mera.

I maj fick Hörselskadades Riksförbund än en gång toppbetyg i Kantar Sifos Anseendeindex, en undersökning som jämför allmänhetens syn på 33 intresseorganisationer. Endast fyra kom över 50 poäng, vilket motsvarar ”Högt anseende”. HRF var en av dessa.

HRF stödjer hörsselforskningen via vår egen forskningsfond, Hörsselforskningsfonden. Fonden delade ut 1 183 000 kr till fyra olika forskningsprojekt inom beteendevetenskaplig, medicinsk och teknisk forskning till forskare som sökt anslag under 2020.

Insamlingsverksamheten och arbete med att ta fram strategier för utveckling av verksamheten har pågått under året. Förbundet fortsatte utveckla olika insamlingsvägar, i syfte att bredda möjligheterna att stödja HRFs arbete för att ta tillvara hörselskadades intressen.

Utveckling av verksamhet, resultat och ställning

Ekonomisk översikt – koncernen

	2020	2019	2018	2017	2016
Antal medlemmar	22 374	23 008	23 635	24 244	26 195
Gåvor och bidrag (tkr)	50 580	53 907	56 638	59 383	55 482
Totala verksamhetsintäkter (tkr)	58 905	63 454	69 301	66 672	65 400
Årets resultat (tkr)	1 082	-197	4 378	6 439	-5 542
Eget kapital (tkr)	31 945	30 862	30 998	26 620	20 207
Balansomslutning (tkr)	42 477	43 699	41 935	38 815	35 605
Balanserad kapital/ rörelsens kostnader i procent	41,9	37,0	39,5	31,8	25,3
Soliditet i procent	75,2	70,6	73,8	65,3	72,3

Ekonomisk översikt – HRF

	2020	2019	2018	2017	2016
Antal medlemmar	22 374	23 008	23 635	24 244	24 696
Gåvor och bidrag (tkr)	50 580	53 907	56 638	59 383	55 482
Totala verksamhetsintäkter (tkr)	53 841	58 276	60 987	63 851	61 690
Årets resultat (tkr)	988	-180	4 070	5 224	-5 706
Eget kapital (tkr)	29 359	28 370	28 550	24 480	19 256
Balansomslutning (tkr)	37 197	38 794	36 871	33 363	27 141
Balanserad kapital/ rörelsens kostnader i procent	40,9	36	38,5	30,5	25,7
Soliditet i procent	78,9	73,1	77,4	73,3	70,9

Gåvor och bidrag avser allmänhetens gåvor, statsbidrag, fonder och övriga bidrag. Det fanns jämförelsestörande effekter mellan år 2016 som var ett kongressår, vilket innebär extraordinära kostnader och 2017 då HRF erhöll flera stora arv, vilket förklarar extraordinärt resultat. Även 2018 har varit extra ordinärt då HRF dels erhöll ersättning på grund av flytt samt ett flertal stora gåvor sent under hösten. Likaså har 2019 varit också extraordinärt med några stora arv. 2020 har inte präglats av extra ordinära händelser.

HRF har tagit fram ett nyckeltal som syftar till att visa hur organisationens balanserade kapital är i förhållande till rörelsens kostnader. Målet är att ha ett balanserat kapital/rörelsens kostnader på 30–100 procent på sikt. Balanserat kapital avser årets resultat och det ingående balanserade kapitalet, efter utnyttjande/reservering av ändamålsbestämda medel.

Ett vanligt nyckeltal är soliditet. Soliditeten anger organisationens stabilitet eller förmåga att motstå förluster och överleva på längre sikt. Soliditeten anger hur stor del av de totala tillgångarna (=balansomslutningen) som har finansierats med eget kapital. Soliditeten visar eget kapital i procent av balansomslutningen.

Stark, synlig och hörselsmart

Hörsellinjen, HRFs rådgivningstjänst, fick under 2020 en central roll i HRFs arbete med att sprida information och råd om att skapa hörselsmart kommunikation i coronatider.

Via annonser, redaktionell media, sociala medier, hörselvården, 1177 och myndigheter som Socialstyrelsen spreds information om hörsellinjen.se, där HRF samlat tips och råd, samt vår personliga rådgivning via telefon och e-post.

Under 2020 höll förbundet några externa föredrag om tillgänglighet och delaktighet. På grund av coronapandemin genomfördes de i form av videomöten.

HRF överklagade den friande tingsrättsdomen mot konferensanläggningen 7A till såväl Hovrätten som till Högsta Domstolen. Men trots att det gäller ett domstolsbeslut med en rättslig grund som inte tidigare prövats, och därför enligt HRF borde ha ansetts som ett prejudicerande fall, nekades HRF prövningstillstånd i båda instanserna. På vilka grunder detta skett förblir oklart eftersom varken Hovrätt eller Högsta Domstolen motiverat skälen bakom sina beslut.

Hörselveckan brukar vara ett utmärkt tillfälle för föreningar och distrikt att anordna aktiviteter, värva medlemmar, erbjuda hörseltester samt synliggöra HRF och hörselskadade på olika sätt. Men under coronaåret 2020 var det inte möjligt att skapa lokala mötesplatser på samma sätt som tidigare. Förbundet valde därför att bjuda in hela HRF-Sverige till en gemensam, webbsänd aktivitet under Hörselveckan, den 12–18 oktober: "HRF Talks".

"HRF Talks" var en serie av sju filmade, textade föredrag, med både forskare och "vanliga" hörselskadade, syftade till att ge medlemmar och andra intresserade kunskap, inspiration och hörselsmarta idéer. Ämnena som togs upp var bland annat tinnitus, arbetsliv, cochleaimplantat, Menières sjukdom, hörapparater, identitet och hörselsmarta råd.

Förbundet bevakar ständigt olika intressepolitiska frågor som har betydelse för HRFs påverkansarbete för ett hörselsmart samhälle. Den pandemi som coronaviruset utlöste fick djupgående konsekvenser för möjligheterna att driva intressepolitiskt arbete i hörselfrågor. Politiker och myndighetspersoner blev helt upptagna med frågor relaterade till pandemin och möjligheterna att i media få utrymme för andra frågor begränsades också mycket kraftigt. Även HRF ställde om i vårt påverkansarbete och nya frågor prioriterades som bland annat tillgänglig krisinformation och vård på hörselskadades villkor.

HRF har samlat in statistik och fakta om hörselskadade och hörselskadades villkor bland annat genom insamling av statistik från alla regioner angående hörapparatutprovning samt statistik från Statistiska Centralbyrån (SCB) om bland annat antal och andel hörselskadade i landet.

I juni genomförde HRF en undersökning i samarbete med Novus Opinion, för att få en bild av hur hörselskadade upplever sin situation under coronapandemin (se även F.1). Undersökningen bestod av två webbenkäter som besvarades av personer med hörselnedsättning, dels drygt 2 500 HRF-medlemmar, dels knappt 1 200 som inte var medlemmar.

Undersökningen visade att coronapandemin har haft en negativ effekt på hörselskadades möjligheter att kommunicera med andra. Avstånd, plexiglas, munskydd, social isolering med mera innebar ökade praktiska kommunikationsproblem i vardagen, vilket gjorde att ungefär varannan hörselskadad upplevde mindre delaktighet och sämre livskvalitet. Utanförskapet ökade, konstaterade HRF.

HRF stödde hörselforskningen precis som tidigare år via vår egen forskningsfond, Hörselforskningsfonden. Fyra forskningsprojekt fick dela på 1,2 miljoner kronor i forskningsanslag. Projekten handlade om tidig upptäckt av hörselnedsättning hos barn, om hörselsituationen på äldreboenden, om ljudkänslighet och ljudtrötthet bland personal i kvinnodominerande yrken och om hörselskadades förmåga att koda ljudsignal beroende på ålder.

Stora Hörselpriset delades ut för fjärde gången sedan 2008 av Hörselforskningsfonden. Priset på 100 000 kr och ett inbundet diplom gick 2020 till Jerker Rönnberg, professor emeritus i psykologi vid Linköpings universitet.

Hörselvård och folkhälsa

HRF har under året samlat in statistik om hörselvård, hörapparatutprovningar och hörselskadade som underlag för HRFs intressepolitiska arbete. Kartläggning av hörselvårdsavgifter 2020 och uppdatering av regler för hörselvård i de olika regionerna har genomförts och publicerats.

En referensgrupp om Menières sjukdom har fortsatt arbeta under året för att på olika sätt uppmärksamma frågan inom vården och sjukförsäkringen. Gruppen planerade att ansöka om statsbidraget ”organisationer som bidrar till en mer patientcentrerad vård för patientgruppen personer med sällsynta diagnoser” hos Socialstyrelsen våren 2020.

På uppdrag från kongressen 2016 genomförde HRF en kartläggning av CI-vården i Sverige under föregående år. Resultatet av kartläggningen resulterade i ett kunskapsunderlag för att påverka CI-vården, som spreds till distrikten. HRFs förbundsstyrelse antog fem punkter för mer och bättre CI-vård, som finns med i det nya kunskapsunderlaget.

I februari meddelade Etiska rådet i Region Skåne att de tar avstånd från systemet med hörselcheckar i Skåne. De uppmanade samtidigt regionen att tillsvidare upphöra med så kallad "medfinansiering av hörapparater", i avsikt att undvika "en etisk, juridisk, hälsoekonomisk och medicinsk bedömning" av systemet.

Under april-maj genomförde förbundet en enkätundersökning bland HRFs distrikt för att få en bild av situationen inom hörselvården utifrån pågående coronapandemi. Drop-in mottagningar stängdes i de flesta regioner. Hörapparatsservice och justeringar hänvisades till bokade tider.

Hörselvården var starkt påverkad av coronapandemin under det akuta skedet under mars-juni. Patienter som tillhör riskgrupp 70+ uppmanades att undvika besök till hörselvården i största möjliga mån och kallelser sköts upp till hösten.

Forskningsinstitutet Hörselbron AB inledde ett initiativ som syftar till att starta upp ett kompetenscentrum inom Hörselbrons verksamhet. Syftet med Kompetenscentrum Hörsel är att samla olika intressenter inom hörselområdet i Sverige för att generera ny kunskap inom området.

Coronapandemin blottade stora brister i vården och omsorgen – inte minst bristen på tillgänglighet och hörselsmart kompetens. Äldre hörselskadade utsattes för risker när de kom in till sjukhus, ibland utan hörapparater, och inte kunnat kommunicera med vårdpersonal med munskydd och masker.

Förbundet förde en löpande dialog med berörda myndigheter om de åtgärder som behövde tas med anledning av pandemin.

Äldre hörselskadade får alldeles för lite stöd i dag, bland annat saknas hörselinstruktörer i många kommuner. Därför har HRF, både på riksplanet och i lokala föreningar, arbetat för att påverka kommuner att inrätta och behålla hörselinstruktörstjänster.

Under 2020 genomfördes ungefär 40 000 hörseltester på www.horseltestaren.se. Det innebär att omkring 650 000 personer har testat hörseln med HRFs digitala gör-det-självt-test sedan det lanserades 2009.

Delaktighet och trygghet

Väl fungerande kommunikation är helt central under en pandemi. Under året såg vi krisinformation, presskonferenser och ett intensivt nyhetsflöde utan dess like. Men Coronapandemin blottade också stora och allvarliga tillgänglighetsbrister i det svenska samhället.

För en trygg och hörselsmart kommunikation under pandemin har HRF drivit ett intensivt påverkansarbete, spridit tips och råd samt haft täta kontakter med flera myndigheter och aktörer, bland annat 1177 Vårdguiden, Folkhälsomyndigheten, Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB), SOS Alarm och Socialstyrelsen i syfte att sprida kunskap och driva opinion för att hörselskadades behov ska tillgodoses under Coronapandemin.

Under våren utvecklade HRF våra webbplatser med råd om hörselsmart kommunikation i coronatider. Det handlade bland annat om olika kommunikationsråd till enskilda, för att kunna hålla kontakten med nära och kära vid social distansering.

HRF har arbetat för lagkrav om att texta nyheter och annat videomaterial på webben och tack vare vårt arbete har flera steg tagits framåt i rätt riktning.

Riksdagen har nu beslutat att införa ett undantag i yttrandefrihetsgrundlagen som gör det möjligt att ställa krav om textning i annan lagstiftning.

HRF drev under året kravet på att Sveriges Radio ska texta sina program för att leva upp till kravet i deras sändningstillstånd ”att hela utbudet görs tillgängligt för alla medborgare.”. Att det som är värt att sända i radio också är värt att texta vann vi också gehör för på flera fronter.

Under 2019 kontaktades HRF av flera hörselskadade som har Boxer via fiber, men som inte kunde få fram textningen. Trots kontakter med kundtjänst hade de inte heller fått hjälp med att lösa problemet. De satt med abonnemang på tv-tjänster som inte var tillgängliga – och kände sig både lurade och illa bemötta. Efter hård kritik från HRF lovade bolaget att kunder som inte har tillgång till textning i sin Smartbox får byta till TV Hub, utan kostnad. Dessutom bad ansvariga hörselskadade om ursäkt för den bristande informationen om textning.

I januari 2020 publicerade Svenska Institutet för Standarder (SIS) en grafisk symbol för skrivtolkning som svensk standard SS 30600:2015/T3:2020. Initiativet till symbolen kom från HRF, som också tog fram formen – en stiliserad pratbubbla, formad som en bildskärm med textrader.

Tillgängliga brand- och utrymningslarm har en avgörande betydelse för hörselskadades trygghet. Detta har vi uppmärksammat och drivit krav på i flera Standardiseringskommittéers internationella standardiseringsarbete för byggd miljö.

Många hörselskadade kan inte komma i kontakt med framför allt vården på ett tryggt sätt eftersom det oftast krävs kontakt via telefon. Coronapandemin medförde att behovet av tillgängliga vårdkontakter blev än mer tydligt. I nuläget saknar majoriteten av landets regioner en chattfunktion i 1177 Vårdguiden och de fåtal regioner som erbjuder chattfunktioner brister ofta i informationen till invånarna om att tjänsten finns tillgänglig.

Uppväxt och utbildning

Genom medverkan i en referensgrupp för en statlig utredning har HRF agerat för att elevhälsan ska säkerställa tillgång till hörselpedagogisk kompetens för att hörselskadade elever ska få en likvärdig skolgång.

Under 2020 erbjöd förbundet kunskapsstöd till distrikt för att anordna föräldrautbildningar, men inga förfrågningar har inkommit till förbundet. Troligen har detta påverkats av att det varit svårt att genomföra fysiska mötesplatser på grund av coronapandemin.

Arbetsliv och vuxenutbildning

I juni genomförde HRF en undersökning i samarbete med Novus Opinion, om hörselskadades situation under coronapandemin. Undersökningen visade att varannan yrkesverksam medlem hade arbetat hemifrån under coronapandemin. En tredjedel av dem tyckte att kommunikationen med kollegerna fungerade bättre vid distansarbete än på den ordinarie arbetsplatsen, bland annat tack vare god ljudmiljö i det egna hemmet, mer skriftlig kommunikation med kolleger samt att alla använde mikrofon i videomöten.

Ungefär 13 procent hade istället negativa erfarenheter av distansarbete, till exempel videomöten med dålig ljudkvalitet och deltagare som talade i munnen på varandra.

Från flera håll har HRF uppmärksamats på att det blir allt vanligare att personer får avslag på sina ansökningar eftersom de "hör för dåligt". Enligt FK innebär alltför dålig hörsel att de hjälpmedel de ansöker om också behövs utanför arbetstid och då ska de erhållas från Regionen. Där processen för att få hjälp är långsam och de hjälpmedel det många gånger handlar om inte tillhandahålles.

Ett annat hot mot hörselskadades möjlighet att få nödvändiga arbetshjälpmedel är att Allmänna Ombudet, AO, under 2020 till Förvaltningsrätten överklagade ett beslut från FK med motiveringen att begreppet rehabilitering tolkas för generöst. Enligt AOs tolkning skulle hjälpmedel endast kunna ges till personer som varit sjukskrivna eller deltagit i medicinskt relaterad process. Något som skulle få stora och negativa konsekvenser för hörselskadade i arbetslivet och försämra möjligheten för många hörselskadade att få hjälpmedel.

En stark organisation i utveckling

I HRFs Novusundersökning om hörselskadade i coronatider i juni 2020 uppgav över 80 procent av medlemmarna att deras intresse för att vara med i HRF var oförändrat. Åtta av tio av dessa svarade att i kristider känns det ännu viktigare än tidigare att vara medlem i en organisation som arbetar för att värna hörselskadades rätt till hörselvård, hjälpmedel, textning med mera.

I maj fick Hörselskadades Riksförbund än en gång toppbetyg i Kantar Sifos Anseendeindex, en undersökning som jämför allmänhetens syn på 33 intresseorganisationer. Endast fyra kom över 50 poäng, vilket motsvarar "Högt anseende". HRF var en av dessa.

Att HRF fick så höga poäng i en undersökning som genomfördes i april, när coronapandemins effekter blivit påtagliga i hela landet, är ett positivt tecken.

Årets hörselvårdsseminarium genomfördes digitalt i december med 18 representanter från 16 distrikt. Temat för dagen var erfarenhetsutbyte kring påverkansarbete mot hörselvården.

Under året fick förbundet en rad förfrågningar om stöd när det gäller föreningspraxis, tolkning av stadgar, svårigheter att få medlemmar att ta på sig olika förtroendeuppdrag, styrelseprocessfrågor, ekonomiska spørsmål och konflikthantering. Särskilt många sådana förfrågningar var det kring årsmötena i föreningar och distrikt i början på året.

I december 2019 skrev HRF avtal med systemleverantören Mysoft om att köpa ett nytt medlems- och insamlingssystem för verksamheten. Förberedelserna för implementeringen av insamlingsfunktionen i det nya CRM-systemet startades upp under hösten och kommer slutföras under våren 2021.

Unga Hörselskadade (UH) fick ekonomiskt stöd från HRF till sin administration och verksamhet. HRF är medlem i European Federation of Hard of Hearing People (EFHOH) och International Federation of Hard of Hearing People (IFHOH).

Nordiska Hörselskadades Samarbetskommitté (NHS) genomförde sitt årsmöte på distans i november. Årsmötet behandlade sedvanliga frågor samt fortsatte diskussionerna om NHS framtida engagemang

HRF genomför ett utvecklingssamarbete med partnerorganisationen ASHICO (Asociación de Hipoacúsicos Cochabamba) i Bolivia. I samarbetet ingår även hörselföreningarna i La Paz (AHLP) och Santa Cruz (ASHICRUZ). Samarbetet finansieras med medel från Sida/Forum Syd genom MyRight. Projektets syfte är att stärka föreningarna för hörselskadade i Bolivia så att de kan förbättra situationen för hörselskadade i Bolivia.

Viktiga förhållanden

HRF Hörteknik AB är ett bolag som ägs av Hörselskadades Riksförbund. Bolaget bedriver huvudsakligen försäljning av hjälpmedel, batterier och konsulttjänster inom hörselområdet. Verksamheten består idag av försäljning av hörteknik, och konsultation. Bolagets verksamhet redovisas i en särskild årsredovisning.

Forskningsinstitutet Hörselbron AB ägs av Hörselskadades Riksförbund. Hörselbron bedriver forskning och informationsinsamling inom teknisk audiologi och hörteknik. Institutet har framförallt utvecklat kvalitetsregistret för hörapparatutprovning. Allt fler landsting ansluter sig och i dagsläget är en majoritet av landstingen anslutna. Bolagets verksamhet redovisas i en särskild årsredovisning.

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Förbundet har arbetat med riskanalys och tagit fram krisplan. Arbetet intensifierades under våren i samband med Coronapandemin. Översyn av insamlingsverksamheten och arbete med att ta fram strategier för utveckling av verksamheten pågår kontinuerligt. Förbundet fortsatte utveckla olika insamlingsvägar, i syfte att bredda möjligheterna att stödja HRFs arbete för att ta tillvara hörselskadades intressen.

Insamlingen har varit grunden för HRFs verksamhet, tillsammans med de arv som HRF får. Det ekonomiska utfallet visar att HRF, trots minskad insamling har kontroll över den ekonomiska situationen.

HRF tog fram en omvärldsbevakning med kontinuerlig bevakning. Vad gäller finansiering är det en osäkerhetsfaktor att vi även ser en nedgång i antalet medlemmar.

HRFs intressepolitiska arbete förhåller sig hela tiden till den aktuella samhällsutvecklingen, men även där är framtiden oklar, inte minst när det gäller vad som kommer att hända inom svensk hörselvård. Denna fråga är under kontinuerlig bevakning.

Styrelsen följer löpande händelserna i omvärlden och samhället med avseende på spridningen av coronaviruset (covid-19) och hur det påverkar vår ekonomi och verksamhet samt marknadsvärdet för våra finansiella tillgångar.

Forskning och utveckling

HRF stödde hörselforskningen precis som tidigare år via vår egen forskningsfond, Hörselforskningsfonden. Fyra forskningsprojekt fick dela på 1,2 miljoner kronor i forskningsanslag. Projekten handlade om tidig upptäckt av hörselnedsättning hos barn, om hörselsituationen på äldreboenden, om ljudkänslighet och ljudtrötthet bland personal i kvinnodominerande yrken och om hörselskadades förmåga att koda ljudsignal beroende på ålder.

Stora Hörselpriset delades ut för fjärde gången sedan 2008 av Hörselforskningsfonden. Priset på 100 000 kr och ett inbundet diplom gick 2020 till Jerker Rönnberg, professor emeritus i psykologi vid Linköpings universitet. Motiveringen till priset lød:

”För hans mångåriga forskargärning som har öppnat dörrar till en helt ny och djupare förståelse av hjärnans och kognitionens betydelse för hur vi hör, hur vi lyssnar och hur vi kommunicerar. Han är en upptäcktsresande i hjärnans labyrinter, med en tvärvetenskapligt klar blick på hörselskadades villkor, behov och möjligheter.”

Prisutdelningen som var avsedd att ske i samband med HRFs kongress, som blev framskjuten på grund av pandemin, delades ut under hösten av Hörselforskningsfondens ordförande Mattias Lundekvam. Prisutdelningen sändes digitalt under Hörselveckan där pristagaren också höll sitt prisföredrag i ett HRF Talk.

HRF backade upp och deltog i en referensgrupp till ett Vinnovafinansierat utvecklingsprojekt från RISE, Research Institute of Sweden. Syftet med projektet var att studera visuella, optiska och ergonomiska förutsättningar för ett tal-till-text-system som genom Augmented Reality (AR)-teknik presenterar text för personer med nedsatt hörsel. Tanken var att presentera texten i ett par smarta glasögon. Projektet kommer att slutredovisas i början på 2021.

Samverkan med andra organisationer

Vi fortsatte samarbetet i Ordförandegruppen, med de övriga hörselskade- och dövförbunden: Förbundet Sveriges Dövblinda (FSDB), Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn (DHB), Sveriges Dövas Riksförbund (SDR), Sveriges Dövas Ungdomsförbund (SDU), Dövblind Ungdom (DBU), Unga Hörselskadade (UH) och Sveriges Dövas Pensionärsförbund (SDP).

HRF har styrelsrepresentation i Stiftelsen Svenska Kommittén för Rehabilitering (SVCR). SVCR ger årligen ett anslag som har varit betydelsefullt och gett möjlighet att genomföra olika verksamheter.

Förbundet var bland annat också aktivt i Svenska Audiologiska Sällskapet (SAS), som består av samtliga yrkesföreningar inom det audiologiska området samt andra branschorganisationer.

Unga Hörselskadade (UH)

HRF lämnade, precis som tidigare år, ekonomiskt bidrag till Unga Hörselskadade (UH). UH var adjungerade till förbundsstyrelsen, men hade inte möjlighet att närvara vid alla möten, HRF hade en representant i UHs styrelse.

Användning av finansiella instrument

Hörselskadades Riksförbund, HRF, väljer från fall till fall om gåvor i form av fonder eller aktier ska säljas direkt eller vara kvar som långsiktig placering. Då fonder eller aktier behålls arbetar förbundet efter den policy som finns på hemsidan.

Icke-finansiella upplysningar

HRF har kollektivavtal och arbetar kontinuerligt med anställnings- och arbetsvillkor. Som komplement till kollektivavtalet finns tjänstemannareglemente och omfattande personalinformation.

Löpande arbetar HRF med frågor som rör jämställdhet, föräldraledighet, arbetsmiljö, rehabilitering och kompetensutveckling.

HRFs värdegrund, som antogs av kongressen 2016, samt förbundets policy för företagssamarbeten ger vägledning vid val av samarbetspartners och leverantörer.

Eget kapital

Koncernen

2020-12-31	Donations- kapital	Ändamåls- bestämda medel	Balans resultat inkl årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans	258	7 044	23 561	30 863
Årets resultat			1 082	1 082
Ändamålsbestämt av styrelsen		118	-118	
Vid årets utgång	258	7 162	24 525	31 945

Förbundet

2020-12-31	Donations- kapital	Ändamåls- bestämda medel	Balans resultat inkl årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans	258	7 044	21 069	28 371
Årets resultat			988	988
Ändamålsbestämt av styrelsen		118	-118	
Vid årets utgång	258	7 162	21 939	29 359

Ändamålsbestämda medel

Kongressen	4 070
Personalbefrämjande insatser	200
100-årsjubileum	1 400
Upprustning lokaler	442
Forskning och utveckling	750
CI	300
Summa	7 162

Övrig information

Hörselskadades Riksförbund (HRF) har följande 90-kontonummer:

plusgiro 90 00 73-8 och 90 03 14-6, bankgiro 900-0738 samt Swishnummer 123 900 07 38

Webb: www.hrf.se

Resultat och balansräkning

Eget kapital - koncernen

2020-12-31				
	<i>Donations- kapital</i>	<i>Ändamåls- bestämda medel</i>	<i>Bal.res. inkl. årets resultat</i>	<i>Summa eget kapital</i>
Ingående balans	258	7 044	23 561	30 863
Effekt av rättelse			-	-
Årets resultat			1 082	1 082
Ändamålsbestämt av styrelsen		-	-	-
Vid årets utgång	258	7 044	24 643	31 945

Eget kapital - Förbundet

2020-12-31				
	<i>Donations- kapital</i>	<i>Ändamåls- bestämda medel</i>	<i>Bal.res inkl årets resultat</i>	<i>Summa eget kapital</i>
Ingående balans	258	7 044	21 069	28 371
Årets resultat			988	988
<i>Förändringar direkt mot eget kapital</i>				
Ändamålsbestämt av styrelsen		-	-	-
Vid årets utgång	258	7 044	22 057	29 359

Resultaträkning - koncernen

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2020</i>	<i>2019</i>
Verksamhetsintäkter			
Medlemsavgifter		1 736	2 218
Gåvor	2	39 201	43 028
Bidrag	2	8 379	8 457
Fonder		2 388	2 067
Övriga intäkter	3	7 201	7 684
Summa verksamhetsintäkter		58 905	63 454
Verksamhetskostnader			
Handelsvaror		-1 102	-1 517
Övriga externa kostnader	4	-25 215	-28 928
Personalkostnader	5	-31 717	-32 622
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-479	-673
Summa verksamhetskostnader	6	-58 513	-63 740
Verksamhetsresultat		392	-286
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter		769	113
Räntekostnader och liknande resultatposter		—	-2
Resultat efter finansiella poster		1 161	-175
Resultat före skatt		1 161	-175
Skatt på årets resultat	7	-79	-22
Årets resultat		1 082	-197

Balansräkning - koncernen

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2020-12-31</i>	<i>2019-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande	8	—	—
Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar	9	2 324	985
		<u>2 324</u>	<u>985</u>
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier	10	2 363	2 461
		<u>2 363</u>	<u>2 461</u>
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	12	1	1
		<u>1</u>	<u>1</u>
Summa anläggningstillgångar		4 688	3 447
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager m m</i>			
Hörhjälpmedel	13	126	301
Gåvomaterial/Profilprodukter		891	900
		<u>1 017</u>	<u>1 201</u>
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		396	625
Övriga fordringar		2 720	1 367
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	14	1 538	1 595
		<u>4 654</u>	<u>3 587</u>
<i>Kortfristiga placeringar</i>		11 460	13 106
<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank		20 658	22 358
		<u>20 658</u>	<u>22 358</u>
Summa omsättningstillgångar		37 789	40 252
SUMMA TILLGÅNGAR		42 477	43 699

Balansräkning - koncernen

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2020-12-31</i>	<i>2019-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
Donationskapital		258	258
Ändamålsbestämda medel		7 044	7 044
Balanserat resultat inkl årets resultat		24 643	23 560
<i>Summa eget kapital</i>		31 945	30 862
<i>Avsättningar</i>			
Uppskjuten skatteskuld		121	101
		121	101
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		1 993	3 646
Övriga skulder		2 427	2 909
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	15	5 991	6 181
		10 411	12 736
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		42 477	43 699

Kassaflödesanalys - koncernen

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2020</i>	<i>2019</i>
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster	17	1 161	-175
Justering poster som inte ingår i kassaflödet		479	673
		<u>1 640</u>	<u>498</u>
Betald inkomstskatt		<u>-59</u>	<u>-125</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		1 581	373
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Ökning(-)/Minskning(+) av varulager		184	10
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar		-1 067	944
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder		<u>-2 325</u>	<u>2 006</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten		<u>-1 627</u>	<u>3 333</u>
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-381	–
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-1 338	-985
Förändring av finansiella tillgångar		<u>1 646</u>	<u>-2 259</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten		<u>-73</u>	<u>-3 244</u>
Årets kassaflöde		-1 700	89
Likvida medel vid årets början		22 358	22 269
Likvida medel vid årets slut	18	20 658	22 358

Resultaträkning - Förbundet

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2020</i>	<i>2019</i>
Verksamhetsintäkter			
Medlemsavgifter		1 736	2 218
Gåvor	2	39 201	43 028
Bidrag	2	8 379	8 457
Fonder		2 388	2 067
Övriga intäkter	3	2 137	2 506
Summa verksamhetsintäkter		53 841	58 276
Verksamhetskostnader			
Övriga externa kostnader	4	-24 003	-27 681
Personalkostnader	5	-29 137	-30 213
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-479	-673
Summa verksamhetskostnader	6	-53 619	-58 567
Verksamhetsresultat		222	-291
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter		766	111
Resultat efter finansiella poster		988	-180
Årets resultat		988	-180

Balansräkning - Förbundet

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2020-12-31</i>	<i>2019-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande	8	–	–
Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar	9	2 324	985
		<u>2 324</u>	<u>985</u>
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier	10	2 363	2 461
		<u>2 363</u>	<u>2 461</u>
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernföretag	11	750	750
Andra långfristiga värdepappersinnehav	12	1	1
		<u>751</u>	<u>751</u>
Summa anläggningstillgångar		5 438	4 197
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager m m</i>			
Gåvomaterial	13	677	667
Profilprodukter		214	233
		<u>891</u>	<u>900</u>
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		138	201
Fordringar hos dotterföretag		45	–
Övriga fordringar		1 823	1 119
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	14	1 518	1 532
		<u>3 524</u>	<u>2 852</u>
<i>Kortfristiga placeringar</i>		11 460	13 106
<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank		15 884	17 739
		<u>15 884</u>	<u>17 739</u>
Summa omsättningstillgångar		31 759	34 597
SUMMA TILLGÅNGAR		37 197	38 794

Balansräkning - Förbundet

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2020-12-31</i>	<i>2019-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
Donationskapital		258	258
Ändamålsbestämda medel		7 044	7 044
Balanserat resultat		21 069	21 248
Årets resultat		988	-180
		<u>29 359</u>	<u>28 370</u>
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		1 758	3 503
Skulder till koncernföretag		–	5
Övriga skulder		1 720	2 455
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	15	<u>4 360</u>	<u>4 461</u>
		<u>7 838</u>	<u>10 424</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		37 197	38 794

Kassaflödesanalys - Förbundet

<i>Belopp i tkr</i>		<i>2020</i>	<i>2019</i>
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster	17	988	-180
Justering poster som inte ingår i kassaflödet		<u>479</u>	<u>673</u>
		<u>1 467</u>	<u>493</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		1 467	493
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Ökning(-)/Minskning(+) av varulager		9	-93
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar		-672	-290
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder		<u>-2 586</u>	<u>2 103</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten		<u>-1 782</u>	<u>2 213</u>
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-381	–
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-1 338	-985
Förändring av finansiella tillgångar		<u>1 646</u>	<u>-2 259</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten		<u>-73</u>	<u>-3 244</u>
Årets kassaflöde		-1 855	-1 031
Likvida medel vid årets början		<u>17 739</u>	<u>18 770</u>
Likvida medel vid årets slut	18	15 884	17 739

Noter

Belopp i tkr om inget annat anges

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Förbundet tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen om inget annat anges nedan.

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med tidigare år.

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Tillgångar

Immateriella tillgångar

Vid redovisning av utgifter för utveckling tillämpas aktiveringsmodellen. Det innebär att utgifter som uppkommit under utvecklingsfasen redovisas som tillgång när samtliga nedanstående förutsättningar är uppfyllda:

- Det är tekniskt möjligt att färdigställa den immateriella anläggningstillgången så att den kan användas eller säljas.
- Avsikten är att färdigställa den immateriella anläggningstillgången och att använda eller sälja den.
- Förutsättningar finns för att använda eller sälja den immateriella anläggningstillgången.
- Det är sannolikt att den immateriella anläggningstillgången kommer att generera framtida ekonomiska fördelar.
- Det finns erforderliga och adekvata tekniska, ekonomiska och andra resurser för att fullfölja utvecklingen och för att använda eller sälja den immateriella anläggningstillgången.
- De utgifter som är hänförliga till den immateriella anläggningstillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Förvärvade immateriella tillgångar

IT relaterade utvecklingskostnader

Nyttjandeperiod

3 år

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Nyttjandeperiod

Inventarier, verktyg och installationer

5 år

Datorer m.m.

3 år

Leasing

Operationella leasingavtal

Leasingavgifterna enligt operationella leasingavtal, inklusive första förhöjd hyra men exklusive utgifter för tjänster som försäkring och underhåll, redovisas som intäkt linjärt över leasingperioden.

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkuransrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in- först ut- principen.

I anskaffningsvärdet ingår förutom utgifter för inköp även utgifter för att bringa varorna till deras aktuella plats och skick.

Finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar och skulder redovisas i enlighet med kapitel 11 (Finansiella instrument värderade utifrån anskaffningsvärdet) i BFNAR 2012:1.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när företaget blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången har upphört eller reglerats. Detsamma gäller när de risker och fördelar som är förknippade med innehavet i allt väsentligt överförs till annan part och företaget inte längre har kontroll över den finansiella tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när den avtalade förpliktelsen fullgjorts eller upphört.

Värdering av finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde, inklusive eventuella transaktionsutgifter som är direkt hänförliga till förvärvet av tillgången.

Finansiella omsättningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Kundfordringar och övriga fordringar som utgör omsättningstillgångar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta.

Finansiella anläggningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar och med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Räntebärande finansiella tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Vid värdering till lägsta värdets princip respektive vid bedömning av nedskrivningsbehov anses företagets finansiella instrument som innehas för riskspridning ingå i en värdepappersportfölj och värderas därför som en post.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning

Klassificering

Planer för ersättningar efter avslutad anställning klassificeras som antingen avgiftsbestämda eller förmånsbestämda.

Vid avgiftsbestämda planer betalas fastställda avgifter till ett annat företag, normalt ett försäkringsföretag, och företaget har inte längre någon förpliktelse till den anställda när avgiften är betald. Storleken på den anställdes ersättningar efter avslutad anställning är beroende av de avgifter som har betalats och den kapitalavkastning som avgifterna ger.

Vid förmånsbestämda planer har företaget en förpliktelse att lämna de överenskomna ersättningarna till nuvarande och tidigare anställda. Företaget bär i allt väsentligt dels risken att ersättningarna kommer att bli högre än förväntat (aktuariell risk), dels risken att avkastningen på tillgångarna avviker från förväntningarna (investeringsrisk). Investeringsrisk föreligger även om tillgångarna är överförda till ett annat företag.

Avgiftsbestämda planer

Avgifterna för avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad. Obetalda avgifter redovisas som skuld.

Förmånsbestämda planer

Företag har valt att tillämpa de förenklingsregler som finns i BFNAR 2012:1.

Planer för vilka pensionspremier betalas redovisas som avgiftsbestämda vilket innebär att avgifterna kostnadsförs i resultaträkningen.

Ändamålsbestämda medel

I posten Ändamålsbestämda medel i eget kapital redovisas ännu inte förbrukade gåvor och andra ändamålsbestämda medel.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse är:

- En möjlig förpliktelse som till följd av inträffade händelser och vars förekomst endast kommer att bekräftas av en eller flera osäkra framtida händelser, som inte helt ligger inom företagets kontroll, inträffar eller uteblir, eller
- En befintlig förpliktelse till följd av inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom det inte är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Eventualförpliktelser är en sammanfattande beteckning för sådana garantier, ekonomiska åtaganden och eventuella förpliktelser som inte tas upp i balansräkningen.

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som företaget erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar den del som avser medlemskap i organisationen. Medlemsavgifter redovisas vid inbetalning från medlemmen och intäktsredovisas över den tidsperiod som avses.

Gåvor och bidrag

En transaktion i vilken organisationen tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhållet bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att organisationen uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om organisationen har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållet bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva.

Gåvor

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls.
Gåvor värderas som huvudregel till verkligt värde.

Bidrag

Erhållna bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som organisationen fått eller kommer att få.

Koncernredovisning

Dotterföretag

Dotterföretag är företag i vilka Förbundet direkt eller indirekt innehar mer än 50 % av röstetallet eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande innebär en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Redovisningen av rörelseförvärv bygger på enhetssynen. Det innebär att förvärvsanalysen upprättas per den tidpunkt då förvärvaren får bestämmande inflytande. Från och med denna tidpunkt ses förvärvaren och den förvärvade enheten som en redovisningsenhet. Tillämpningen av enhetssynen innebär vidare att alla tillgångar (inklusive goodwill) och skulder samt intäkter och kostnader medräknas i sin helhet även för delägda dotterföretag.

Anskaffningsvärdet för dotterföretag beräknas till summan av verkligt värde vid förvärvstidpunkten för erlagda tillgångar med tillägg av uppkomna och övertagna skulder samt emitterade eget kapitalinstrument, utgifter som är direkt hänförliga till rörelseförvärvet samt eventuell tilläggsköpeskilling. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet, med några undantag, vid förvärvstidpunkten av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt minoritetsintresse. Minoritetsintresse värderas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. Från och med förvärvstidpunkten inkluderas i koncernredovisningen det förvärvade företags intäkter och kostnader, identifierbara tillgångar och skulder liksom eventuell uppkommen goodwill eller negativ goodwill.

Redovisningsprinciper i Förbundet

Redovisningsprinciperna i Förbundet överensstämmer med de ovan angivna redovisningsprinciperna i koncernredovisningen.

Not 2 Insamlade medel

<i>Gåvor som redovisats som intäkt</i>	<i>2020</i>	<i>2019</i>
<i>Koncernen</i>		
Insamlade medel:		
Allmänheten	<u>39 201</u>	<u>43 028</u>
Summa insamlade medel	39 201	43 028
 Offentliga bidrag:		
Staten	<u>8 379</u>	<u>8 457</u>
Summa offentliga bidrag	8 379	8 457
 <i>Förbundet</i>		
Insamlade medel:		
Allmänheten	<u>39 201</u>	<u>43 028</u>
Summa insamlade medel	39 201	43 028
 Offentliga bidrag:		
Staten	<u>8 379</u>	<u>8 457</u>
Summa offentliga bidrag	8 379	8 457

Not 3 Övriga intäkter

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
<i>Koncernen</i>		
Deltagaravgift	–	170
Försäljning, sponsring, reklam och annonser	6 258	6 468
Övrigt	<u>943</u>	<u>1 046</u>
	7 201	7 684
 <i>Förbundet</i>		
Deltagaravgift	–	11
Försäljning, sponsring, reklam och annonser	1 194	1 449
Övrigt	<u>943</u>	<u>1 046</u>
	2 137	2 506

Not 4	Övriga externa kostnader	2020	2019
<i>Koncernen</i>			
	Lokalkostnader	-4 343	-4 375
	Kontorsmaterial/trycksaker	-1 694	-1 417
	Porto/telekostnader	-3 385	-3 529
	Tryckkostnader	-806	-1 333
	Konsultkostnader	-5 938	-5 362
	Konferenskostnader	-40	-292
	Kontorsersättning	-2 155	-2 111
	Lämnade bidrag	-1 466	-1 912
	Resekostnader	-1 281	-1 938
	Annonsering/reklam/PR	-567	-517
	Övrigt	-3 540	-6 142
		<u>-25 215</u>	<u>-28 928</u>
<i>Förbundet</i>			
	Lokalkostnader	-4 343	-4 330
	Kontorsmaterial/trycksaker	-1 681	-1 394
	Porto/telekostnader	-3 219	-3 340
	Tryckkostnader	-806	-1 298
	Konsultkostnader	-5 938	-5 321
	Konferenskostnader	-33	-190
	Kontorsersättning	-2 155	-2 111
	Lämnade bidrag etc.	-1 466	-1 912
	Resekostnader	-1 278	-1 920
	Annonsering/reklam/PR	-506	-466
	Övrigt	-2 578	-5 399
		<u>-24 003</u>	<u>-27 681</u>

Not 5 Anställda, personalkostnader och arvoden till styrelse

Medelantalet anställda	<i>2020</i>	<i>varav män</i>	<i>2019</i>	<i>varav män</i>
Förbundet				
Sverige	60	32%	60	32%
Totalt i moderföretaget	60	32%	60	32%
Dotterföretag				
Sverige	3	33%	3	33%
Koncernen totalt	63	32%	63	32%

Redovisning av könsfördelning bland styrelseledamöter och ledande befattningshavare

	<i>2020-12-31 Andel kvinnor</i>	<i>2019-12-31 Andel kvinnor</i>
Förbundet		
Styrelsen	70%	70%
Övriga ledande befattningshavare	50%	50%
Koncernen totalt		
Styrelsen	42%	42%
Övriga ledande befattningshavare	50%	50%

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, inklusive pensionskostnader

	<i>2020</i>		<i>2019</i>	
	<i>Löner och ersättningar</i>	<i>Sociala kostnader</i>	<i>Löner och ersättningar</i>	<i>Sociala kostnader</i>
Förbundet	21 003	7 332	21 134	8 267
(varav pensionskostnad)	1)	(2 050)	1)	(2 069)
Dotterföretag	1 663	888	1 505	884
(varav pensionskostnad)		(433)		(351)
Koncernen totalt	22 666	8 220	22 639	9 151
(varav pensionskostnad)	2)	(2 483)	2)	(2 420)

1) Av Förbundets pensionskostnader avser 149 (44) generalsekreteraren och styrelse. Förbundets utomstående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 565 (416).

2) Av koncernens pensionskostnader avser 149 (44) generalsekreteraren och företagets ledning 2 (2). Koncernens utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 565 (416). I löner och ersättningar ingår även arvoden till förtroendevalda.

Löner och andra ersättningar fördelade mellan styrelseledamöter m.fl. och övriga anställda

	<i>2020</i>		<i>2019</i>	
	<i>Styrelse, generalsekrete raren och VD</i>	<i>Övriga</i>	<i>Styrelse, generalsekrete raren och VD</i>	<i>Övriga</i>
Förbundet	2 595	18 408	2 851	18 283
Dotterföretag	1 007	656	927	578
Koncernen totalt	3 602	19 064	3 778	18 861

I HRFs kvalitetskod framgår ersättning till förbundsordförande och generalsekreterare, samt vilka uppdrag som ingår.

Avgångsvederlag

Uppsägningstiden från Hörselskadades Riksförbunds sida är 9 månader för Generalsekreteraren. Uppsägningstiden från Forskningsinstitutet Hörselbrons ABs sida är 12 månader för VD.

Not 6 Operationell leasing**Leasingavtal där företaget är leasetagare***Koncern**Framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal*

Inom ett år

Mellan ett och fem år

Senare än fem år

2020-12-312019-12-31

4 265

4 265

15 911

16 276

1 50015 000

21 676

35 541

20202019

Räkenskapsårets kostnadsförda leasingavgifter

3 642

3 510

*Förbundet**Framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal*

Inom ett år

Mellan ett och fem år

Senare än fem år

2020-12-312019-12-31

4 265

4 265

15 911

16 276

15 00015 000

35 176

35 541

20202019

Räkenskapsårets kostnadsförda leasingavgifter

3 642

3 510

Den största delen av leasingavgifter avser lokalhyra.

Not 7 Skatt på årets resultat20202019*Koncernen*

Aktuell skattekostnad

-59

-22

Uppskjuten skattekostnad

-20-

-79

-22

Avstämning av effektiv skatt20202019*Koncernen*

Skattemässigt resultat exklusive förbundet 1)

277

106

Skatt enligt gällande skattesats för dotterbolagen

21,4%

-59

21,4%

-22

Årets förändring av uppskjuten skattefordran temp.skilln.

7,2%

-20

0,0%

-

Redovisad effektiv skatt

28,6%

-79

21,4%

-22

1) Förbundet är inget skattesubjekt.

Not 8 Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Koncernen</i>		
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	1 908	1 908
Vid årets slut	1 908	1 908
 <i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
Vid årets början	-1 908	-1 810
Årets avskrivning	—	-98
Vid årets slut	-1 908	-1 908
Redovisat värde vid årets slut	—	—
	2020-12-31	2019-12-31
<i>Förbundet</i>		
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	1 908	1 908
Vid årets slut	1 908	1 908
 <i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
Vid årets början	-1 908	-1 810
Årets avskrivning	—	-98
Vid årets slut	-1 908	-1 908
Redovisat värde vid årets slut	—	—

Not 9 Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Koncernen</i>		
Förskott vid årets början	985	—
Under året utbetalda förskott	1 339	985
Redovisat värde vid årets slut	2 324	985
 <i>Förbundet</i>		
Förskott vid årets början	985	—
Under året utbetalda förskott	1 339	985
Redovisat värde vid årets slut	2 324	985

Not 10	Inventarier	2020-12-31	2019-12-31
<i>Koncernen</i>			
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>			
Vid årets början		9 142	9 142
Nyanskaffningar		381	–
Justeringar		59	–
Vid årets slut		9 582	9 142
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>			
Vid årets början		-6 681	-6 164
Justeringar		-59	156
Årets avskrivning		-479	-673
Vid årets slut		-7 219	-6 681
Redovisat värde vid årets slut		2 363	2 461
<i>Förbundet</i>			
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>			
Vid årets början		9 201	9 201
Nyanskaffningar		381	–
Vid årets slut		9 582	9 201
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>			
Vid årets början		-6 740	-6 165
Justeringar		–	98
Årets avskrivning		-479	-673
Vid årets slut		-7 219	-6 740
Redovisat värde vid årets slut		2 363	2 461

Not 11 Andelar i koncernföretag

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	2 055	2 055
Vid årets slut	2 055	2 055
<i>Akkumulerade nedskrivningar</i>		
Vid årets början	-1 305	-1 305
Vid årets slut	-1 305	-1 305
Redovisat värde vid årets slut	750	750

Spec av förbundets innehav av andelar i koncernföretag

			2020-12-31	2019-12-31
<i>Dotterföretag / Org nr / Säte</i>	<i>Antal andelar</i>	<i>Andel i % i)</i>	<i>Redovisat värde</i>	<i>Redovisat värde</i>
HRF Hörteknik AB, 556331-7634, Stockholm	30 000	100,0	300	300
Forskningsinstitutet Hörselbron AB, 556835-0663, Stockholm	500	100,0	450	450
			750	750

i) Ägarandelen av kapitalet avses, vilket även överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier.

Not 12 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Koncernen</i>		
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början (Stiftelsen Rikstolktjänst)	1	1
Vid årets slut	1	1
<i>Förbundet</i>		
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	1	1
Vid årets slut	1	1

Not 13 Varulager m m

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Koncernen</i>		
Varulager hörhjälpmedel	126	301
Varulager gåvomaterial/profilprodukter	891	900
	<u>1 017</u>	<u>1 201</u>
<i>Förbundet</i>		
Varulager profilprodukter	214	233
Varulager gåvomaterial	677	667
	<u>891</u>	<u>900</u>

Not 14 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Koncernen</i>		
Förutbetalda hyror	884	860
Övriga poster	654	735
	<u>1 538</u>	<u>1 595</u>
<i>Förbundet</i>		
Förutbetalda hyror	884	860
Övriga poster	634	672
	<u>1 518</u>	<u>1 532</u>

Not 15 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Koncernen</i>		
Upplupna löner	568	632
Semesterlöner	1 270	1 134
Upplupna socialaavgifter	1 284	1 266
Upplupen komptid	586	682
Övriga interimsskulder	1 881	2 339
Reserverdade medel	—	—
Bolivia	100	100
Carl Schmidts fond	45	—
C.S fond 2019	28	28
Övriga poster	229	—
	<u>5 991</u>	<u>6 181</u>
<i>Förbundet</i>		
Upplupna löner	568	632
Semesterlöner	1 151	1 046
Upplupna sociala avgifter	1 246	1 238
Upplupen komptid	586	682
Övriga interimsskulder	407	735
Reserverade medel	—	—
Bolivia	100	100
Carl Schmidts fond	45	—
C.S fond 2019	28	28
Övriga poster	229	—
	<u>4 360</u>	<u>4 461</u>

Not 16 Ställda säkerheter och eventualförpliktelser

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Koncernen och Förbundet</i>		
Ställda säkerheter	Inga	Inga
<i>Koncernen och Förbundet</i>		
Eventualförpliktelser		
Garantiåtaganden, PRI, 2% av pensionsskulden	537	524

Not 17 Betalda räntor och erhållen utdelning

	2020	2019
<i>Koncernen</i>		
Erhållen utdelning	2 388	2 067
Erhållen ränta	–	1
	2020	2019
<i>Förbundet</i>		
Erhållen utdelning	2 388	2 067
Erhållen ränta	–	1

Not 18 Likvida medel

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Koncernen</i>		
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel:</i>		
Banktillgodohavanden	20 658	22 358
	20 658	22 358
	2020-12-31	2019-12-31
<i>Förbundet</i>		
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel:</i>		
Banktillgodohavanden	15 884	17 739
	15 884	17 739

Ovanstående poster har klassificerats som likvida medel med utgångspunkten att:

- De har en obetydlig risk för värdefluktuationer.
- De kan lätt omvandlas till kassamedel.
- De har en löptid om högst 3 månader från anskaffningstidpunkten.

Not 19 Koncernuppgifter

Inköp och försäljning inom koncernen

Av koncernens totala inköp och försäljning mätt i kronor avser 0% (0%) av inköpen och 0% (0%) av försäljningen andra företag inom hela den företagsgrupp som koncernen tillhör.

Av förbundets totala inköp och försäljning mätt i kronor avser 0% (1%) av inköpen och 0% (0%) av försäljningen andra företag inom hela den företagsgrupp som företaget tillhör.

Not 20 Nyckeltalsdefinitioner

Balansomslutning: Totala tillgångar

Soliditet: Totalt eget kapital / Totala tillgångar

Not 21 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Styrelsen följer löpande händelserna i omvärlden och samhället med avseende på spridningen av coronaviruset (covid-19) och hur det påverkar vår ekonomi och verksamhet samt marknadsvärdet för våra finansiella tillgångar.

Hörselskadades Riksförbund

Org nr 802004-4510

Stockholm 2021-04-29

Mattias Lundekvam
förbundsordförande

Jonas Sahlberg
förbundskassör

Eva Blomquist

Hanna Sejlitz
generalsekreterare

Carina Albertsson

Susanna Ahlström

Agneta Österman Lindquist

Susanne Mattes Gärtner

Eivor Johansson

Lena Thorén

Sune Wadenheim

Vår revisionsberättelse har lämnats 2021-

KPMG AB

Mikael Käll
Auktoriserad revisor

Birgitta Tell

Arne Andersson

Revisionsberättelse

Till kongressen i Hörselskadades Riksförbund, org. nr 802004-4510

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Hörselskadades Riksförbund för år 2020.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderföreningens och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2020 och av dessas finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten Det registrerade revisionsbolagets ansvar samt Den förtroendevalda revisorns ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till moderföreningen och koncernen enligt god revisorssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen. Den andra informationen består av verksamhetsberättelsen som vi inhämtade före datumet för denna revisionsberättelse. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Det registrerade revisionsbolagets ansvar

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
 - utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
 - inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.
- Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Den förtroendevalda revisorns ansvar

Vi har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen och koncernredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Hörselskadades Riksförbund för år 2020.

Vi tillstyrker att kongressen beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderföreningen och koncernen enligt god revisionssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder det registrerade revisionsbolaget professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på det registrerade revisionsbolagets professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den

KPMG AB

Mikael Käll
Auktoriserad revisor

Arne Andersson
Förtroendevald revisor

Birgitta Tell
Förtroendevald revisor